

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

DEPARTAMENT BUDŻETU I FINANSÓW

KBF/410-07/09

Nr ewid. 56/2009/P08037/KBF

**Informacja
o wynikach kontroli
wykonania w 2008 roku
budżetu państwa w części 19
Budżet, finanse publiczne
i instytucje finansowe**

Warszawa maj 2009 r.

Misja *Najwyższej Izby Kontroli jest dbałość o gospodarność i skuteczność w służbie publicznej dla Rzeczypospolitej Polskiej*

Wizja *Najwyższej Izby Kontroli jest cieszący się powszechnym autorytetem najwyższy organ kontroli państwowej, którego raporty będą oczekiwanym i poszukiwanym źródłem informacji dla organów władzy i społeczeństwa*

**Informacja
o wynikach kontroli
wykonania w 2008 roku
budżetu państwa w części 19
Budżet, finanse publiczne
i instytucje finansowe**

Dyrektor Departamentu
Budżetu i Finansów

Waldemar Długolecki

Zatwierdzam:

Stanisław Jarosz

Wiceprezes
Najwyższej Izby Kontroli

Warszawa, maja 2009 r.

Najwyższa Izba Kontroli
ul. Filtrowa 57
00-950 Warszawa
tel./fax: 0-22- 444 50 00
www.nik.gov.pl

SPIS TREŚCI

1. WPROWADZENIE	4
CEL I ZAKRES KONTROLI	4
METODYKA KONTROLI	4
UWARUNKOWANIA PRAWNE I ORGANIZACYJNE.....	4
2. PODSUMOWANIE WYNIKÓW KONTROLI	6
OCENA OGÓLNA.....	6
SPRAWOZDAWCZOŚĆ	8
UWAGI I WNIOSKI	9
3. WAŻNIEJSZE WYNIKI KONTROLI.....	11
POŚWIADCZENIE RZETELNOŚCI KSIĄG RACHUNKOWYCH	11
PLANOWANIE DOCHODÓW I WYDATKÓW	14
WYKONANIE DOCHODÓW I WYDATKÓW	15
ROZLICZENIE ŚRODKÓW	15
DOCHODY	16
WYDATKI	21
DOTACJE BUDŻETOWE I SUBWENCJE.....	24
WYDATKI BIEŻĄCE JEDNOSTEK BUDŻETOWYCH	25
WYDATKI MAJĄTKOWE.....	29
ŚRODKI Z BUDŻETU UNII EUROPEJSKIEJ.....	33
WYDATKI W UKŁADZIE ZADANIOWYM	35
INNE USTALENIA KONTROLI.....	36
USTALENIA INNYCH KONTROLI.....	37
4. WYKONANIE PLANÓW FINANSOWYCH	38
ZAKŁADY BUDŻETOWE	38
GOSPODARSTWA POMOCNICZE	38
DOCHODY WŁASNE I FUNDUSZE MOTYWACYJNE	38
5. INFORMACJE DODATKOWE O PRZEPROWADZONEJ KONTROLI.....	41
PROTOKÓŁ	41
WYSTĄPIENIE POKONTROLNE	41
FINANSOWE REZULTATY KONTROLI.....	44

ZAŁĄCZNIKI

1. Wprowadzenie

Cel i zakres kontroli

Najwyższa Izba Kontroli – Departament Budżetu i Finansów – od 18 grudnia 2008 r. do 2 kwietnia 2009 r. przeprowadziła na podstawie art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli¹, kontrolę *Wykonanie budżetu państwa w 2008 r. w części 19 – Budżet, finanse publiczne i instytucje finansowe*.

Celem kontroli była ocena wykonania ustawy budżetowej na rok 2008² w tej części. Kontrola została przeprowadzona pod względem legalności, gospodarności, celowości i rzetelności. Skontrolowano Ministerstwo Finansów oraz 16 izb celnych. Do oceny wykonania budżetu państwa w części 19 wykorzystano także wyniki kontroli realizacji projektów elektronicznej Platformy Usług Administracji Publicznej (e-PUAP)³ oraz kontroli wywiązywania się ze zobowiązań podatkowych w zakresie podatku od nieruchomości przez jednostki sektora finansów publicznych przez Centrum Kształcenia Kadr Skarbowości Ministerstwa Finansów w Białobrzegach³.

Metodyka kontroli

Kontrola została przeprowadzona zgodnie z obowiązującymi w NIK standardami kontroli⁴ oraz założeniami metodycznymi do kontroli wykonania budżetu państwa na rok 2008⁵.

Uwarunkowania prawne i organizacyjne

Dysponentem głównym środków budżetowych części 19, w okresie od 1 stycznia do 31 grudnia 2008 r., był Minister Finansów. Według stanu na 31 grudnia 2008 r. w tej części funkcjonowało 451 dysponentów III stopnia, z tego 401 urzędów skarbowych, 16 urzędów kontroli skarbowej, 16 izb skarbowych, 16 izb celnych, Centrala Ministerstwa Finansów oraz Ministerstwo Finansów, a także 3 zakłady budżetowe oraz 10 gospodarstw pomocniczych.

W tej części prezentowane są tylko niektóre dochody i wydatki związane z zadaniami należącymi do kompetencji Ministra Finansów, w tym wydatki na funkcjonowanie Centrali Ministerstwa, wydatki jednostek podległych Ministrowi Finansów (izb i urzędów

¹ Dz.U. z 2007 r. Nr 231, poz. 1701 ze zm.

² Dz.U. Nr 19, poz. 117.

³ P/08/045, R/08/002.

⁴ Por. http://bip.nik.gov.pl/pl/bip/metodyka_kontroli/px_standardy_kontroli_nik.pdf

⁵ Por. http://bip.nik.gov.pl/pl/bip/metodyka_kontroli/px_kontrola_budzetowa.pdf

skarbowych, urzędów kontroli skarbowej, izb i urzędów celnych) oraz wydatki na wypłatę dotacji i subwencji. Większość dochodów i wydatków, za realizację których odpowiada Minister Finansów została ujęta w odrębnych częściach budżetowych⁶.

Izby celne (16) i funkcjonujące w ramach ich struktury urzędy celne (46) i oddziały celne (160) realizowały w 2008 r. zadania wynikające z ustawy z 24 lipca 1999 r. o Służbie Celnej⁷ oraz ustawy z 19 marca 2004 r. Prawo celne⁸. Administracja celna między innymi nalicza, pobiera i odprowadza do budżetu państwa należności z tytułu ceł oraz podatku akcyzowego. Ponadto funkcjonariusze i pracownicy administracji celnej realizują zadania wynikające ze sprawowania szczególnego nadzoru podatkowego nad obrotem towarami akcyzowymi. Struktura administracji celnej oraz zasięg terytorialny jednostek określony został rozporządzeniem Ministra Finansów z dnia 15 grudnia 2004 r. w sprawie utworzenia izb celnych i urzędów celnych oraz określenia ich siedzib⁹.

Gospodarka finansowa części 19 podlega rygorom wynikającym z ustawy z dnia 30 czerwca 2005 r. o finansach publicznych¹⁰, ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. Prawo zamówień publicznych¹¹, ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości¹² oraz innych przepisów określających gospodarkę finansową państwowych jednostek budżetowych.

⁶ W części 77 zostały ujęte dochody podatkowe pobierane przez urzędy skarbowe; w części 78 i 79 ewidencjonowane są dochody i wydatki związane z obsługą długu Skarbu Państwa, w części 81 i 83 ujęte są rezerwy budżetu państwa, w części 82 – Wydatki na subwencje ogólne dla jednostek samorządu terytorialnego, w części 84 ujmowane są wydatki przeznaczone na sfinansowanie polskiej składki wpłacanej do budżetu Unii Europejskiej.

⁷ Dz.U. z 2004 r. Nr 156, poz. 1641 ze zm.

⁸ Dz.U. Nr.68, poz. 622 ze zm.

⁹ Dz.U. Nr 272, poz. 2692 ze zm.

¹⁰ Dz.U. Nr 249, poz. 2104 ze zm.

¹¹ Dz.U. z 2007 r. Nr 223, poz.1655 ze zm.

¹² Dz.U. z 2002 r. Nr 76, poz. 694 ze zm.

2. Podsumowanie wyników kontroli

Ocena ogólna

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie z zastrzeżeniami wykonanie budżetu państwa za 2008 r. w części 19 Budżet, finanse publiczne i instytucje finansowe.

Dochody (2.442,7 mln zł) były niższe od planowanych o 7,2%. Na niepełne wykonanie planu wpływ miały dochody z ceł, które z powodu niższego niż przewidywano w ustawie budżetowej kursu euro i niższej średniej stawki celnej zrealizowano w kwocie niższej o 264,2 mln zł. Ponadto od sierpnia 2008 r., na wyodrębnionym rachunku bankowym Centrali MF, pozostawały środki wpłacone przez koncerny Philips Morris i Japan Tobacco w kwocie 19.007,0 tys. zł, które mogą być przeznaczone na sfinansowanie zwalczania przemytu wyrobów tytoniowych. Ministerstwo Finansów nie wypracowało koncepcji wykorzystania tych środków oraz nie przekazało ich na dochody budżetu państwa. Badanie wybranej próby dochodów w Ministerstwie Finansów oraz w 16 izbach celnych wykazało, że były one prawidłowo ustalane, pobierane i ewidencjonowane oraz terminowo przekazywane na centralny rachunek bieżący budżetu państwa. Wyjątkiem była Izba Celna w Olsztynie, która część dochodów w kwocie 245,2 tys. zł przekazała na dochody dopiero 14 stycznia 2009 r.

Poza tym stwierdzono, że na koniec 2008 r., w porównaniu do roku 2007, zaległości cz. 19 zmniejszyły się o 5,4% i wyniosły 1.188,6 mln zł, dotyczyły głównie dochodów z ceł i odsetek. Zmniejszenie zaległości nie było efektem poprawy ściągальności lecz skutkiem odpisania należności z tytułu przedawnienia. Izby celne w 2008 r. odpisały z tytułu przedawnienia 83,2 mln zł. Brak systematycznej kontroli terminowości zapłaty zobowiązań pieniężnych oraz niezwłocznego wysyłania do zobowiązanych upomnień, to w ocenie NIK niewykorzystane przez izby celne możliwości w celu wyegzekwowania należności.

Ponadto NIK negatywnie ocenia pogorszenie się w 2008 r. wskaźnika efektywności egzekucji ceł, mierzonego relacją kwoty zaległości objętej tytułami egzekucyjnymi do kwoty wyegzekwowanych zaległości. W 2008 r. objęto tytułami egzekucyjnymi 384.679 tys. zł, a wyegzekwowano 4.611 tys. zł, w związku z tym wskaźnik efektywności egzekucji ceł wyniósł 1,20% i był ponad dwukrotnie niższy (o 1,41 pkt procentowego) od wskaźnika w 2007 r. (2,61%).

Na sfinansowanie zadań realizowanych w części 19 wydatkowano 95,1% budżetu po zmianach, tj. 5.515,8 mln zł. Środki wydatkowano na utrzymanie jednostek

wykonujących zadania związane z poborem dochodów podatkowych i niepodatkowych, zakupami dla tych jednostek sprzętu informatycznego, a także na inwestycje związane z poprawą ich bazy lokalowej. W wyniku kontroli stwierdzono następujące nieprawidłowości:

- udzielenie zamówień z pominięciem lub naruszeniem przepisów ustawy Prawo zamówień publicznych na kwotę 123,4 tys. zł w trzech izbach (Izbie Celnej w Opolu, Katowicach i Warszawie),
- niesporządzenie planowanej dokumentacji projektowej dla inwestycji „Adaptacja pomieszczeń na potrzeby wywiadu skarbowego przy ul. Olbrachta”, pomimo że inwestycja była ujmowana w planach od 2007 r., a na rok 2008 zaplanowano wydatki w kwocie 328,9 tys. zł, co świadczy o nierzetelnym planowaniu i przygotowaniu zadania oraz braku nadzoru Ministerstwa Finansów nad jego realizacją,
- przewlekłe prowadzone postępowanie o zamówienie publiczne oraz niewystarczający nadzór ze strony Ministerstwa Finansów nad realizacją umowy, w wyniku czego nie wykorzystano środków w wysokości 2.687,7 tys. zł, przeznaczonych na dostawę komputerów i usług Platformy Integracyjnej w zakresie projektu e-Deklaracje,
- niezachowanie przez Ministerstwo Finansów procedur określonych przez UE w zakresie wydatkowania środków z tytułu rozliczenia projektu Phare 2001, co skutkowało koniecznością zwrotu środków (10.037,3 tys. zł).

Stwierdzono również błędy formalne w prowadzeniu ewidencji księgowej polegające na niewprowadzaniu do ksiąg rachunkowych Centrali MF zobowiązań w kwocie 11.761,0 tys. zł z tytułu dodatkowego wynagrodzenia rocznego, w terminie umożliwiającym ujęcie tych zobowiązań w sprawozdaniu Rb-28 Centrali MF. Zostały one wykazane dopiero w jednostkowym sprawozdaniu skorygowanym 31 marca 2009 r. i w łącznym sprawozdaniu części 19 skorygowanym 27 kwietnia 2009 r.

Spośród 17 skontrolowanych jednostek Najwyższa Izba Kontroli oceniła wykonanie budżetu:

- pozytywnie w siedmiu izbach celnych (w Toruniu, Gdyni, Krakowie, Białej Podlaskiej, Przemyśle, Rzepinie oraz we Wrocławiu),
- pozytywnie z zastrzeżeniami – w Ministerstwie Finansów oraz dziewięciu izbach celnych (w Białymstoku, Katowicach, Łodzi, Kielcach, Olsztynie, Opolu, Poznaniu, Szczecinie i Warszawie).

W izbach celnych stwierdzono nieprawidłowości w funkcjonowaniu systemu ewidencji księgowej ZEFIR, który nie spełniał wymogów art. 23 ust. 2 ustawy o rachunkowości.

Oprogramowanie należy uzupełnić o możliwość wprowadzania i prezentowania dat dowodu, operacji i zapisu księgowego. Dotychczas bowiem w trakcie ewidencji dowodu księgowego system narzucał wprowadzenie jedynie daty wystawienia dokumentu. Ponadto w jednej z izb celnych, w wyniku błędów w funkcjonowaniu systemu ZEFIR, nie były przekazywane dochody w terminach określonych w rozporządzeniu Ministra Finansów z dnia 29 czerwca 2006 r. w sprawie szczegółowego sposobu wykonywania budżetu państwa¹³. Zostały przekazane dopiero w okresie przejściowym po zakończeniu roku budżetowego. Błędy w funkcjonowaniu systemu informatycznego – w ocenie NIK – nie mogą usprawiedliwiać opóźnień w przekazywaniu dochodów na centralny rachunek bieżący budżetu państwa. Niemniej jednak zaistniała sytuacja wymaga od Ministerstwa Finansów działań polegających na modyfikacji systemu i zapewnienia izbom celnym sprzętu odpowiedniego do wymagań i obciążenia systemu.

NIK zwraca także uwagę na stwierdzone w ponad połowie skontrolowanych izb celnych nieprawidłowości dotyczące zarządzania należnościami budżetu państwa. Były to przypadki nierzetelnych i opieszłych działań w egzekwowaniu należności budżetowych, jak również przykłady nieumiejętnego, nierzetelnego i niegospodarnego zarządzania należnościami (nieściągalnymi, umorzonymi, zaległościami) oraz ich ewidencjonowania. Sytuacje te świadczą o potrzebie zwiększenia nadzoru nad działaniem izb celnych w tym zakresie.

Sprawozdawczość

NIK zaopiniowała bez zastrzeżeń roczne łączne sprawozdanie budżetowe części 19 za rok 2008:

- z wykonania planu dochodów budżetowych (Rb-27),
- z wykonania planu wydatków budżetu państwa (Rb-28),
- o stanie środków na rachunkach bankowych państwowych jednostek budżetowych (Rb-23)

oraz kwartalne sprawozdania o stanie należności oraz wybranych aktywów finansowych (Rb-N) i o stanie zobowiązań według tytułów dłużnych oraz gwarancji i poręczeń (Rb-Z) za IV kwartał 2008 r. Zdaniem Najwyższej Izby Kontroli, po dokonanych korektach łączne

¹³ Dz.U. Nr 116, poz. 784 ze zm.

sprawozdania budżetowe przekazują prawdziwy i rzetelny obraz dochodów, wydatków, a także należności i zobowiązań w 2008 r.

Najwyższa Izba Kontroli zaopiniowała bez zastrzeżeń roczne jednostkowe sprawozdania budżetowe Centrali Ministerstwa Finansów i trzynastu izb celnych:

- z wykonania planu dochodów budżetowych (Rb-27),
- z wykonania planu wydatków budżetu państwa (Rb-28),
- o stanie środków na rachunkach o stanie środków na rachunkach bankowych państwowych jednostek budżetowych (Rb-23),

a także kwartalne sprawozdania o stanie należności oraz wybranych aktywów finansowych (Rb-N) i o stanie zobowiązań według tytułów dłużnych oraz gwarancji i poręczeń (Rb-Z). Sprawozdania te zostały sporządzone terminowo i prawidłowo¹⁴.

Z zastrzeżeniem zaopiniowano roczne jednostkowe sprawozdania Izb Celnych w Poznaniu (Rb-28), Warszawie (Rb-28) i Łodzi (Rb-27 i Rb-N). Nieprawidłowości dotyczyły:

- opóźnień w księgowaniu należności lub ich braku w księgach rachunkowych, co spowodowało, że nie były one wykazywane w sprawozdaniach budżetowych Rb-27 i Rb-N (184,8 tys. zł),
- zakwalifikowania dokumentów księgowych do niewłaściwego okresu sprawozdawczego, w efekcie nie wskazano właściwych kwot zobowiązań w sprawozdaniach Rb-28 (18,5 tys. zł), co stanowiło naruszenie art. 20 ust. 1 ustawy o rachunkowości,
- wykazania w sprawozdaniu rocznym Rb-28 Izby Celnej w Warszawie wydatku w niewłaściwym paragrafie wydatków (109,5 tys. zł).

NIK zaopiniowała bez zastrzeżeń roczne łączne sprawozdania z wykonania planów finansowych zakładów budżetowych (Rb-30), z wykonania planów finansowych gospodarstw pomocniczych (Rb-31), sprawozdań o przepływach środków na rachunku funduszu motywacyjnego (Rb-FM) oraz kwartalnego sprawozdania łącznego z wykonania planów finansowych dochodów własnych jednostek budżetowych i wydatków nimi sfinansowanych (Rb-34). Dane zostały prawidłowo przeniesione ze sprawozdań jednostkowych.

Uwagi i wnioski

Stwierdzone nieprawidłowości wskazują na:

¹⁴ Zasady sporządzania sprawozdań określił Minister Finansów w rozporządzeniu z dnia 27 czerwca 2006 r. w sprawie sprawozdawczości budżetowej (Dz.U. Nr 115, poz. 781 ze zm.).

- potrzebę dostosowania stosowanych systemów informatycznych i wewnętrznych uregulowań do zapisów ustawy o rachunkowości,
- zapewnienia jednostkom podległym niezbędnego sprzętu do ich sprawnego i prawidłowego funkcjonowania,
- przestrzeganie procedur wydatkowania środków z Unii Europejskiej i innych źródeł niepodlegających zwrotowi.

3. Ważniejsze wyniki kontroli

Poświadczenie rzetelności ksiąg rachunkowych

Najwyższa Izba Kontroli opiniuje bez zastrzeżeń wiarygodność ksiąg rachunkowych w odniesieniu do sprawozdawczości rocznej w Centrali Ministerstwa Finansów i 15 izbach celnych. Z zastrzeżeniami zaopiniowano wiarygodność ksiąg rachunkowych w Izbie Celnej w Poznaniu, gdzie zaewidencjonowany dowód księgowy na kwotę 18,5 tys. zł miał wpływ na roczne sprawozdanie Rb-28.

Skuteczność funkcjonowania procedur kontroli finansowej, poprawność formalna dowodów i zapisów księgowych została zaopiniowana bez zastrzeżeń w ośmiu izbach celnych, z zastrzeżeniami w Centrali Ministerstwa Finansów i 5 izbach celnych oraz negatywnie w trzech pozostałych izbach. Opinię sformułowano na podstawie przeglądu analitycznego ksiąg oraz badania próby 204 dowodów księgowych¹⁵ o łącznej wartości 94.708,2 tys. zł zrealizowanych w Centrali Ministerstwa Finansów oraz 2.431 dowodów księgowych o łącznej wartości 78.571,2 tys. zł wydatków zrealizowanych w izbach celnych (7,4%).

Łączna kwota stwierdzonych błędów formalnych w dowodach i zapisach księgowych oraz błędów wpływających na sprawozdawczość wyniosła 6.647,8 tys. zł i dotyczyła m.in.:

- Centrali Ministerstwa Finansów, gdzie stwierdzono, że trzy dowody o wartości 578,9 tys. zł zostały zakwalifikowane do niewłaściwego okresu sprawozdawczego na skutek późnego przekazania do księgowości; stanowiło to naruszenie art. 20 ustawy o rachunkowości i spowodowało zaniżenie kwoty zobowiązań wykazanych w sprawozdaniach Rb-28 z wykonania planu wydatków budżetu państwa za I półrocze i III kwartał 2008 r.; na podobne błędy NIK zwracała uwagę po kontroli wykonania budżetu państwa w 2006 i 2007 r.; stwierdzone nieprawidłowości, pomimo zmniejszenia się ich skali, świadczą o braku wystarczającej współpracy między jednostkami organizacyjnymi Ministerstwa Finansów oraz wskazują na nieskuteczność systemu kontroli wewnętrznej; na koncie 226 – Długoterminowe należności budżetowe zaksięgowane zostały należności w łącznej kwocie 8,0 tys. zł dotyczące obciążeń pracowników Ministerstwa Finansów za szkolenia i urlopy szkoleniowe płatne po 2008 r., co było niezgodne z rozporządzeniem Ministra Finansów¹⁶, które stanowi,

¹⁵ Wybranych metodą monetarną oraz w oparciu o dobór celowy.

¹⁶ Załącznik nr 2 pkt 33 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 28 lipca 2006 r. w sprawie szczególnych zasad rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego oraz niektórych jednostek sektora finansów publicznych (Dz.U. Nr 142, poz. 1020 ze zm.).

- że na stronie Wn tego konta księguje się jedynie należności z tytułu przychodów z prywatyzacji oraz dochodów budżetowych przeksięgowanych do zahipotekowanych;
- izb celnych, gdzie stwierdzono między innymi następujące nieprawidłowości:
 - a) oprogramowanie ZEFIR nie posiadało wyraźnie wyodrębnionych pozycji do dokonania zapisu trzech dat, tj. daty dowodu, daty operacji gospodarczej oraz daty zapisu księgowego; w trakcie rozksięgowywania dowodu księgowego system wprowadzał datę wystawienia dokumentu zamiast daty operacji, co było niezgodne z art. 23 ust. 2 ustawy o rachunkowości; w Izbie Celnej w Olsztynie przyczyną nieterminowego odprowadzania na rachunek budżetu państwa części dochodów w kwocie 245,2 tys. zł¹⁷ (tj. 0,7% dochodów zrealizowanych przez Izbę, był błąd w funkcjonowaniu systemu informatycznego ZEFIR, w wyniku czego, pomimo prawidłowego zaksięgowania, dochody nie zostały odprowadzone na centralny rachunek bieżący budżetu państwa;
 - b) bezpodstawne zarejestrowanie w systemie ZEFIR w Izbie Celnej w Łodzi należności celnych na łączną kwotę 84,3 tys. zł, które były należnościami Izby Celnej w Katowicach; były one objęte postępowaniem restrukturyzacyjnym prowadzonym na podstawie ustawy z dnia 30 sierpnia 2002 r. o restrukturyzacji niektórych należności publicznoprawnych od przedsiębiorców¹⁸; decyzją z dnia 12 września 2008 r. o zakończeniu restrukturyzacji umorzone zostały należności w łącznej wysokości 237,1 tys. zł, w tym kwota 84,3 tys. zł należności Izby Celnej w Katowicach; następnie całą kwotę umorzonych należności odpisano w księgach rachunkowych Izby Celnej w Łodzi; dokonanie przypisu i odpisu należności Izby Celnej w Katowicach nie wpłynęło na poprawność danych w sprawozdawczości budżetowej, spowodowało natomiast zawyżenie o 84,3 tys. zł ogólnej kwoty dotyczącej umorzonych należności (482,2 tys. zł), przekazanej do Ministerstwa Finansów w informacji o ulgach uznaniowych za 2008 r.;
 - c) wprowadzenie do ksiąg rachunkowych nieprawidłowych dat dowodów księgowych (np. pięciu dowodów w Izbie Celnej w Lublinie, 81 dowodów w Izbie Celnej

¹⁷ Dochody, po ich pobraniu w trakcie roku, nie były odprowadzane na rachunek budżetu państwa w wymaganych terminach, lecz przekazano je jednorazowo w tzw. okresie przejściowym w dniu 14.01.2009 r. Było to niezgodne z § 4 ust. 1 ww. rozporządzenia Ministra Finansów, który stanowi, że dochody budżetu państwa pobierane przez urzędy będące organami podatkowymi i państwowe jednostki budżetowe, z zastrzeżeniem ust. 3 i 4, przekazywane są przez te jednostki wg stanu na 5, 10, 15, 20 i 25 oraz ostatni dzień miesiąca, do dnia odpowiednio 10, 15, 20, 25 i do ostatniego dnia danego miesiąca oraz do dnia 5 następnego miesiąca - na odpowiedni rachunek dochodów centralnego rachunku bieżącego budżetu państwa.

¹⁸ Dz.U. Nr 155, poz. 1287 ze zm.

w Opolu, 12 dowodów w Izbie Celnej w Warszawie, sześciu dowodów w Izbie Celnej w Kielcach), tj. z naruszeniem art. 23 ust. 2 pkt 2 ustawy o rachunkowości;

- d) zakwalifikowanie do niewłaściwego okresu sprawozdawczego zdarzeń gospodarczych (15 dowodów na kwotę 414,0 tys. zł w Izbie Celnej w Rzepinie, dziewięciu dowodów na kwotę 23,1 tys. zł w Izbie Celnej w Katowicach i sześciu dowodów na kwotę 3,3 tys. zł w Izbie Celnej w Toruniu), czym naruszono przepis art. 20 ust. 1 ustawy o rachunkowości,
- e) dokonanie na podstawie niezatwierdzonych kserokopii faktur przesłanych faksem zapisów w księgach rachunkowych oraz zapłaty na kwotę 430,3 tys. zł w Izbie Celnej w Lublinie (dwóch kserokopii) i Białymstoku (jednej kserokopii);
- f) w Izbach Celnym w Białymstoku i w Łodzi korekty na fakturach wprowadzono niezgodnie z art. 22 ust. 3 ustawy o rachunkowości;
- g) wydatki dotyczące podatku od nieruchomości w Izbie Celnej w Warszawie księgowane były bezpośrednio w koszty jednostki (konto 400) w korespondencji z kontem 130 – rachunek bieżący wydatków budżetowych, z pominięciem konta 225 – rozrachunki z budżetami, co było niezgodne z opisem kont określonym w załączniku Nr 2 do rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 28 lipca 2006 r.¹⁹; opłaty na kwotę 3,8 tys. zł z tytułu sprawowania trwałego zarządu nieruchomością w Radomiu zostały wykazane w ewidencji analitycznej w rozdziale 75013 Izby celne i urzędy celne w § 4300 Zakup usług pozostałych, zamiast w § 4520 Opłaty na rzecz budżetów jednostek samorządu terytorialnego.

Poza tym badanie prawidłowości przeprowadzenia inwentaryzacji wykazało uchybienia w przypadku trzech izb celnych:

- w Łodzi nie ujęto w protokole z inwentaryzacji kasy 47 weksli niezupełnych (weksli in blanco), stanowiących zabezpieczenie należności dłużników na łączną wartość 48.461,8 tys. zł, mimo wykazania ich w arkuszach spisu z natury; osoba materialnie odpowiedzialna za prowadzenie kasy nie złożyła wymaganego oświadczenia co do kompletności spisu i prawidłowości pracy zespołu spisowego; do dnia zakończenia kontroli NIK nie zostały zakończone inwentaryzacje w drodze uzgodnienia sald i w drodze weryfikacji, które wg oświadczenia głównego księgowego Izby Celnej, zostaną zakończone do dnia 28 marca 2009 r.;

¹⁹ W sprawie szczególnych zasad rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego oraz niektórych jednostek sektora finansów publicznych (Dz.U. Nr 142, poz. 1020 ze zm.).

- w Opolu zaniechano uzgodnień z 213 kontrahentami tzw. sald „zerowych” oraz nie dokonano weryfikacji 3 kont (800-Fundusz jednostki, 840-Rezerwy i rozliczenia międzyokresowe przychodów, 853-Fundusze pozabudżetowe), pomimo obowiązku wynikającego z art. 26 ust 3 i art. 27 ust 1 ustawy o rachunkowości²⁰, a także z § 7 decyzji dyrektora nr 83 z dnia 8 listopada 2006 r. w sprawie zasad inwentaryzacji składników majątku izby celnej, co stanowi naruszenie dyscypliny finansów publicznych (art. 18 pkt 1);
- we Wrocławiu brak było oznaczeń zinwentaryzowanych składników majątkowych numerem inwentarzowym, co w toku spisu z natury stwierdzono w przypadku 57 obiektów w Wydziale Zarządzania Ryzykiem i w przypadku pięciu składników wyposażenia w Wydziale Laboratorium Celne.

Planowanie dochodów i wydatków

W ustawie budżetowej na 2008 r. ustalono dochody budżetowe w wysokości 2.632.606 tys. zł, tj. o 17,6% wyższe od przyjętych w ustawie budżetowej na 2007 r. Głównymi pozycjami dochodów w części 19 były dochody z cła, wpłaty odsetek z tytułu lokat budżetu państwa, dochody z tytułu grzywien i mandatów oraz wpływy z tytułu sprzedaży banderol. Zgłoszone do projektu budżetu prognozy dochodów poprzedzone były analizami ekonomicznymi, uwzględniały planowane zmiany ich naliczania, np: w przyjętej prognozie dochodów z cła zostały uwzględnione między innymi założenia dotyczące poziomu importu spoza obszaru UE (53.388,0 mln EUR), stawki celnej (0,95%, uwzględniającej zmniejszenie się cła z uwagi na wykorzystane kontyngenty celne i cło od osób fizycznych) oraz średniego kursu złotego (3,74 PLN/EUR).

NIK nie wnosi uwag do rzetelności planowania dochodów budżetowych w tej części, jednak zwraca uwagę, że prognozowane przez departament merytoryczny na 2008 r. dochody z ceł w kwocie 1.897.000 tys. zł zostały w trakcie prac nad projektem ustawy budżetowej podwyższone o 96.000 tys. zł. Departamentu Polityki Finansowej Analiz i Statystyki podał, że przyjmując ostateczne kwoty dochodów wziął pod uwagę wysokie wpływy w 2007 r. „...*dodatkowe czynniki mające wpływ na proces gromadzenia dochodów*

²⁰ W myśl których konieczność przeprowadzenia weryfikacji powyższych kont wynika z faktu, iż stanu ww. aktywów i pasywów nie można ustalić przez spis inwentaryzacyjny lub uzgodnienie sald z kontrahentami.

(...), oraz główne decyzje Kierownictwa MF, Rządu i Sejmu, które mają zasadniczy wpływ na ostateczny poziom dochodów budżetu państwa, w tym również dochodów z cła”.

Zgłoszony do projektu budżetu na 2008 r. limit wydatków (w wysokości 4.246.518 tys. zł) uwzględniał wzrost wydatków bieżących, w tym na wynagrodzenia o 2,3%, ale nie obejmował wydatków majątkowych i dotacji dla podmiotów gospodarczych i partii politycznych oraz współfinansowania programów i projektów realizowanych z udziałem środków UE. Minister Finansów zwiększył limit wydatków w części 19 do kwoty 4.776.615 tys. zł, a ponadto w wyniku 4 korekt w uchwalonym przez Radę Ministrów projekcie budżetu państwa na 2008 r. dla części 19 zwiększono zaplanowane wydatki do kwoty 5.191.550 tys. zł, tj. o 8,4% wyższej od planowanych w ustawie na 2007 r. W projekcie ustawy budżetowej na 2008 r. uwzględniono: wzrost wynagrodzeń ogółem o 8,4%, pozostałych wydatków bieżących – o 5,2%, wydatków majątkowych – o 49,8%²¹ i dotacji – o 22,2% oraz zmniejszenie pochodnych od wynagrodzeń o 3,3% i świadczeń o 0,2%. Zgłoszone do projektu ustawy kwoty wydatków uwzględniały środki przeznaczone na finansowanie projektów z udziałem środków UE (30.533 tys. zł). W ustawie budżetowej na rok 2008 wydatki w części 19 zaplanowano na 5.138.884 tys. zł. W trakcie roku planowane wydatki zostały zwiększone środkami z rezerw celowych budżetu państwa (o 661.299 tys. zł) do 5.800.183 tys. zł. Środki te przeznaczone były na realizację zadań współfinansowanych ze środków budżetu Unii Europejskiej; wypłatę subwencji dla partii politycznych; odszkodowania na rzecz osób prawnych i innych jednostek organizacyjnych. Ponadto w trakcie roku budżetowego dokonano przeniesień wydatków między poszczególnymi podziałkami klasyfikacji budżetowej – 132 decyzjami na kwotę 249.600,2 tys. zł. Powyższych zmian dokonano z zachowaniem zasad określonych w art. 148 ustawy z dnia 30 czerwca 2005 r. o finansach publicznych, wprowadzone zmiany były celowe i właściwie udokumentowane. NIK nie wnosi uwag do rzetelności planowania wydatków budżetowych w części 19 budżetu państwa.

Wykonanie dochodów i wydatków

Rozliczenie środków

Ministerstwo Finansów przekazało w 2008 r. na rachunek dysponenta części 19 kwotę 5.506.634,4 tys. zł, z czego wydatkowano 5.502.373,3 tys. zł, tj. 99,9%. Niewykorzystane

²¹ Zwiększenie wydatków z tytułu zasilenia funduszu statutowego Banku Gospodarstwa Krajowego o 100.000 tys. zł.

środki budżetowe w kwocie 4.261,1 tys. zł, pozostające na rachunku bankowym zostały przekazane na centralny rachunek bieżący budżetu państwa (w tym kwota 4.043,3 tys. zł stanowiąca zabezpieczenie w środki budżetowe na uregulowanie zobowiązań podatkowych z tytułu VAT), tj. w terminie określonym w § 14 ust. 5 rozporządzenia Ministra Finansów w sprawie szczegółowego sposobu wykonania budżetu państwa. W okresie od stycznia do listopada 2008 r. zasilanie rachunków bankowych dysponentów niższego stopnia przebiegało zgodnie z ustalonym harmonogramem wydatków. W grudniu zasilenie (648.043,4 tys. zł) w środki pieniężne było o 293.548,7 tys. zł niższe od limitu środków ujętego w harmonogramie (941.592,1 tys. zł).

Na rachunku dysponenta części oraz na rachunkach dysponentów niższego stopnia nie gromadzono kwot przekraczających ich potrzeby. Szczegółową analizą objęto stany dekadowe w ostatnim miesiącu każdego kwartału na rachunkach bankowych wszystkich dysponentów. Nie przekraczały one 50% zapotrzebowania dekady.

Dochody

Dochody w części 19 wyniosły 2.442.660,3 tys. zł, tj. niższe od planu o 7,2% i o 1,5% od wykonania 2007 r. Centrala MF zrealizowała dochody w wysokości 3.756,9 tys. zł (w 2007 r. – 2.597,8 tys. zł). Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie realizację zaplanowanych dochodów w części 19. Głównymi źródłami były dochody z cła (70,8%), odsetki od lokat terminowych założonych przez Ministra Finansów w NBP i BGK (14,7%), dochody z grzywien, mandatów i innych kar pieniężnych (3,9%) oraz dochody z tytułu wpłaty co najmniej 80% kosztów wytworzenia banderol podatkowych (2,9%). Na realizację planu wpływ miały dochody z ceł niższe o 264.219,6 tys. zł, tj. o 13,3%, na skutek niższego od przyjętego w ustawie budżetowej kursu euro (o 5,9%) oraz niższej od przewidywanej (o 0,03 pkt proc.) średniej stawki celnej oraz niższe (o 4,9%) wpływy z tytułu opłat i innych należności niepodatkowych.

Badanie wybranej próby²² 395,4 tys. zł, tj. 10,5% dochodów Centrali Ministerstwa Finansów wykazało, że były one prawidłowo ustalane, pobierane i ewidencjonowane oraz przekazywane na centralny rachunek bieżący budżetu państwa, w terminach określonych w rozporządzeniu Ministra Finansów z dnia 29 czerwca 2006 r. w sprawie szczegółowego sposobu wykonywania budżetu państwa. Badanie wybranej próby dochodów zrealizowanych przez izby celne wykazało nieprawidłowości w zakresie ich pobierania i ewidencjonowania.

²² Wyselekcjonowanej metodą doboru celowego z interwałem 17 zapisów ewidencji księgowej konta 221.11 Należności z tytułu dochodów budżetowych.

Stwierdzono również przypadki nieprzestrzegania terminów przekazywania dochodów do budżetu państwa. Dotyczyło to Izby Celnej w Olsztynie, w której część dochodów stanowiącą 0,7% dochodów zrealizowanych przez Izbę, nie była odprowadzana na rachunek budżetu państwa w wymaganych § 4 ust. 1 wymienionego rozporządzenia terminach, lecz przekazano je jednorazowo w kwocie 245,2 tys. zł, dopiero 14 stycznia 2009 r. w tzw. okresie przejściowym; według wyjaśnienia głównego księgowego Izby Celnej, błąd w funkcjonowaniu systemu informatycznego ZEFIR był przyczyną opóźnienia. W drugim przypadku w Izbie Celnej w Kielcach, w wyniku przeoczenia, należności budżetu państwa z tytułu mandatów karnych, opłaty manipulacyjnej, podatku VAT i podatku akcyzowego w łącznej kwocie 0,7 tys. zł wpłacone zostały na dochody budżetu państwa po terminie określonym w § 14 ust. 2 pkt 2 cytowanego rozporządzenia.

Dane o dochodach budżetowych przedstawiono w załączniku nr 1 do informacji.

Uchwałą Rady Ministrów z dnia 6 czerwca 2005 r. nastąpiło związanie Rzeczypospolitej Polskiej umową pomiędzy Komisją Europejską i Państwami Członkowskimi a firmą Philip Morris International Inc. w sprawie zwalczania przemytu i podrabiania papierosów, a także Uchwałą z dnia 23 stycznia 2008 r. z firmami JT International SA oraz International Holding BV.

Określone umową z Japan Tobacco kwoty będą wpływały do Polski w transzach przez okres 15 lat. W 2008 r. dokonano wpłaty kwoty 6.413,6 tys. dolarów amerykańskich, a za każdy kolejny rok realizacji umowy będzie wpływała kwota wyliczona zgodnie z algorytmem określonym w umowie. Na rachunek bankowy Ministerstwa Finansów koncerny tytoniowe, zgodnie z zawartymi w lipcu 2004 r. i grudniu 2007 r. umowami dotyczącymi sfinansowania zwalczania przemytu papierosowego, wpłaciły środki w kwocie 19.007,0 tys. zł. Oprócz tego zgodnie z treścią umów w sposób nieregularny będą wpływać dodatkowe środki z ujawnionych przez organy celne produktów tych firm tytoniowych. Ministerstwo Finansów do dnia zakończenia kontroli nie wypracowało koncepcji wykorzystania tych środków. Środki te nie zostały również przekazane na dochody budżetu państwa. Zdaniem NIK środki te powinny stanowić dochody budżetu państwa. Stanowisko w sprawie charakteru tych środków, na wniosek Departamentu Ochrony Interesów Finansowych Unii Europejskiej Ministerstwa Finansów przedstawiły departamenty merytoryczne Ministerstwa Finansów²³, już w połowie roku 2008 r. Zgodnie ze stanowiskiem

²³ Departament Prawny i Departament Budżetu Państwa.

tych departamentów środki otrzymywane z tytułu realizacji umów z koncernami stanowią dochód budżetu państwa.

*Według stanu na 31 grudnia 2008 r. należności pozostałe do zapłaty wyniosły 1.341.339,9 tys. zł, w tym w Centrali MF – 108,2 tys. zł. W porównaniu do stanu na koniec 2007 r. były one niższe o 3,7%. Zaległości netto na koniec 2008 r. wyniosły 1.188.564,5 tys. zł i były o 5,4% niższe niż w 2007 r. Najwyższe kwoty zaległości dotyczyły dochodów z cła (555.336,6 tys. zł) oraz pozostałych odsetek (507.346,6 tys. zł, w tym z tytułu odsetek w izbach celnych 441.563 tys. zł). Zmniejszenie się zaległości z cła i odsetek w porównaniu z 2007 r. (odpowiednio o 13,7% i 2,6%) nie było jednak efektem poprawy ich ściągальności, lecz wynikało z odpisania należności z tytułu przedawnień. Pomimo zmniejszenia się stanu zaległości z cła w 2008 roku nastąpiło pogorszenie wskaźnika efektywności egzekucji z cła²⁴, który wyniósł 1,20% i był niższy o 1,41 pkt proc. od wskaźnika w 2007 r. (2,61%).

Izby celne umorzyły w 2008 r. zaległości z cła w kwocie 756,4 tys. zł, a przedawnieniu uległy należności celne (cło wraz z odsetkami) w kwocie 83.232 tys. zł, w tym odsetki w kwocie 49.588 tys. zł. W ocenie NIK izby celne nie wykorzystywały wszystkich możliwości w celu wyegzekwowania należności. Stwierdzono przypadki nieprzestrzegania przez izby celne obowiązku systematycznej kontroli terminowości zapłaty zobowiązań pieniężnych i niezwłocznego wysyłania do zobowiązanych upomnień, zgodnie z wymogami z § 2 i 3 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 22 listopada 2001 r. w sprawie wykonania niektórych przepisów ustawy o postępowaniu egzekucyjnym w administracji²⁵. Nieprawidłowości w zakresie egzekwowania należności budżetowych stwierdzono w dziewięciu Izbach Celnym (w: Kielcach, Toruniu, Poznaniu, Krakowie, Łodzi, Opolu, Poznaniu, Szczecinie i Warszawie). Przypadki nierzetelnego egzekwowania należności wystąpiły w Izbie Celnej:

- w Kielcach 12 upomnień (34,3% badanych) wystawiono po upływie od 16 do 159 dni od daty doręczenia zobowiązanym decyzji; tytuły wykonawcze na dziewięć zaległości (25,7% badanych) wystawiono po upływie od 13 do 365 dni od daty doręczenia upomnień²⁶; w jednym przypadku pomimo doręczenia upomnienia 20 października 2006 r.; tytuł wykonawczy został wystawiony dopiero w trakcie kontroli NIK,

²⁴ Mierzonego relacją kwoty zaległości objętej tytułami egzekucyjnymi do kwoty wyegzekwowanych zaległości.

²⁵ Dz.U. Nr 137 poz. 1541 ze zm.

²⁶ Najdłuższe opóźnienie (365 dni) spowodowane było koniecznością wystąpienia za pośrednictwem Ministerstwa Finansów do obcego państwa o powiadomienie dłużnika.

po upływie 817 dni; za przyczynę opóźnienia podano zwolnienie lekarskie osoby prowadzącej sprawę, przeoczenie sprawy przez osobę zastępującą oraz dużą ilość spraw przy znikomej obsadzie kadrowej;

- w Toruniu siedem z ośmiu upomnień wysłano po upływie terminu płatności (od 1 do 4 miesięcy); jeden z ośmiu badanych tytułów wykonawczych wystawiono po 8 miesiącach od dnia doręczenia upomnienia, a w wyniku badania 10 zaległych należności stwierdzono między innymi, że decyzje administracyjne lub postanowienia w trzech przypadkach dotyczących należności na łączną kwotę 27,7 tys. zł wydano po upływie 2 miesięcy od dnia wszczęcia postępowania, co naruszało art. 139 ust. 1 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. Ordynacja podatkowa w związku z art. 73 ust. 1 ustawy z dnia 19 marca 2004 r. Prawo celne; w przypadku 4 należności na łączną kwotę 24,3 tys. zł przez okres ponad 1 roku nie podejmowano czynności zmierzających do zastosowania środków egzekucyjnych, a w przypadku 3 należności na łączną kwotę 14,1 tys. zł w bardzo ograniczonym zakresie podejmowano czynności zmierzające do zastosowania środków egzekucyjnych lub zastosowano je w ograniczonym zakresie, w 2 przypadkach (na łączną kwotę 6,8 tys. zł) tytuły wykonawcze przesłano do naczelników urzędów skarbowych, w czasie gdy już właściwym organem był dyrektor urzędu celnego lub dyrektor izby celnej; w ocenie NIK jedną z przyczyn niesprawnego prowadzenia postępowań windykacyjnych należności przed 2008 r. było nie dostrzeganie tego problemu przez kierownictwo Izby Celnej po ustawowym przejęciu tego zadania przez organy celne z urzędów skarbowych w latach 2001–2002 oraz zbyt mała i nie w pełni przeszkolona grupa pracowników zajmująca się windykacją należności; w 2008 r. nastąpiła istotna poprawa w zakresie egzekwowania należności budżetowych;
- w Poznaniu w sprawie jednego z dłużników (kwota 2,4 tys. zł) tytuł wykonawczy wystawiono po upływie 1.304 dni od daty wystawienia upomnienia; zwłoka w windykacji należności spowodowana była zmianami kadrowymi oraz „przeoczeniem sprawy” przez pracowników odpowiedzialnych za jej prowadzenie;
- w Łodzi nie wszczęto egzekucji należności w kwocie 5,8 tys. zł i nie wnioskowano o jej przeprowadzenie, dokonując umorzenia należności z tytułu przedawnienia.

Po kontrolach wykonania budżetu państwa w latach 2006–2007 NIK wnioskowała o zmniejszenia zaległości budżetu państwa (w tym również zaległości z cel) oraz poprawę efektywności egzekucji. Wniosek ten jest w trakcie realizacji. W 2008 r. poprawie uległ wskaźnik efektywności realizacji tytułów wykonawczych, który w porównaniu do roku

2007 wzrósł o 6,8 punktów procentowych. Ministerstwo Finansów prowadziło bieżący monitoring kwoty zaległości objętych postępowaniem egzekucyjnym oraz przyczyny nie objęcia zaległości tytułami wykonawczymi i sporządza analizy zaległości oraz oceny efektywności egzekucji w izbach celnych. Z wyjaśnień Ministerstwa Finansów wynika, że *w celu zwiększenia skuteczności egzekucji zaległości podatkowych i celnych, dokonano w izbach celnych rozdzielenia funkcji wierzyciela i organu egzekucyjnego, wprowadzono wewnętrzne zmiany organizacyjne w komórkach egzekucyjnych izb celnych, ograniczono zbyt rozległy terytorialnie obszar działania poszczególnych poborców, zaproponowano zmiany w przepisach dotyczących zasad wynagradzania funkcjonariuszy Służby Celnej (projekt ustawy o Służbie Celnej jest przedmiotem prac Sejmu) - wprowadzenie systemu motywującego dla pracowników komórek egzekucyjnych.*

Przypadki nielegalnego, niegospodarnego i nierzetelnego zarządzania należnościami budżetowymi stwierdzono w trzech Izbach Celnych:

- w Kielcach, gdzie wbrew postanowieniom art. 24 ust. 2 ustawy o rachunkowości nie odpisano należności z tytułu kary pieniężnej w transporcie drogowym w wysokości 8,5 tys. zł, pomimo że obowiązek zapłaty został uchylony decyzją Dyrektora Izby z 26 września 2008 r. i sprawa została przekazana do ponownego rozpatrzenia; należność ta została wykazana w sprawozdaniu Rb-27 za 2008 r.; odpisano z ewidencji księgowej przedawnione należności dopiero po upływie od 259 do 623 dni od daty przedawnienia, a w dwóch przypadkach pomimo przedawnienia należności nie dokonano ich odpisania do dnia zakończenia kontroli;
- w Łodzi w wyniku nierzetelnej weryfikacji wniosku przedsiębiorcy²⁷ objęto restrukturyzacją – poza zaległościami – także należności zapłacone, co było niezgodne z art. 6 ust. 1 pkt 1 lit. b ustawy o restrukturyzacji, zgodnie z którym restrukturyzacji podlegały tylko zaległości znane na dzień 30 czerwca 2002 r. i skutkowało zawyżeniem opłaty restrukturyzacyjnej o kwotę 2 tys. zł; bezpodstawnie odpisano należności z tytułu przedawnienia i zmniejszono jednemu z kontrahentów zobowiązania celne o 83,3 tys. zł, wraz z odsetkami za zwłokę wynoszącymi 155,9 tys. zł; przyczynę niezgodnego z prawem działania wyjaśniono brakiem w aktach sprawy informacji o zgłoszeniu należności do restrukturyzacji; w lutym 2008 r. dokonano odpisania należności na kwotę 83,3 tys. zł z tytułu przedawnienia, pomimo tego Izba Celna

²⁷ Decyzją z dnia 30 stycznia 2008 r. Naczelnika Urzędu Celnego I w Łodzi o zakończeniu restrukturyzacji zostały umorzone 3 zobowiązania wygasłe, w łącznej wysokości 13,4 tys. zł. Należności te powstały w 2001 r. i zostały ściągnięte egzekucyjnie w 2002 r.

- w Łodzi kontynuowała postępowania wszczęte na wniosek z 24 sierpnia 2007 r., w którym kontrahent zwrócił się o ich umorzenie; postępowania zostały zakończone decyzjami wydanymi w marcu, maju, sierpniu i październiku 2008 r., odmawiającymi umorzenia należności, w tym także wcześniej wyegzekwowanej należności na kwotę 1,2 tys. zł; w ocenie NIK prowadzenie bezprzedmiotowych postępowań było niezgodne z art. 208 § 1 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997r. Ordynacja podatkowa²⁸, a także wskazuje na nieprawidłowy obieg informacji o należnościach pomiędzy jednostkami organizacyjnymi Izby Celnej; wieloletnie opóźnienia w księgowaniu lub braku w księgach rachunkowych niektórych należności celnych wymierzonych w 2002 r. oraz zaksięgowanie należności, które nie były należnościami Izby Celnej w Łodzi; należności celne jednego kontrahenta w łącznej wysokości 96 tys. zł zaewidencjonowano dopiero po 5 latach bez naliczania i księgowania przypadających od nich odsetek za zwłokę w wysokości ok. 160 tys. zł; dwie inne należności dotyczące tego kontrahenta, określone decyzjami z 2002 r. w wysokości 4,6 tys. zł, do dnia zakończenia kontroli NIK nie zostały zarejestrowane w systemie, przez co również nie zaksięgowano przypadających od nich odsetek za zwłokę, które na koniec 2008 r. wyniosły 9,5 tys. zł; w wyjaśnieniach podano, że z akt sprawy nie można uzyskać informacji, co do przyczyn wystąpienia tych nieprawidłowości;
- w Poznaniu nie wydano decyzji w sprawie uznania za nieprawidłowe zgłoszenia celnego²⁹ dla zaległości w wysokości 509,9 tys. zł.

Wydatki

Zrealizowane wydatki wyniosły 5.515.830 tys. zł, tj. 95,1% budżetu po zmianach. Były one wyższe od wykonania w 2007 r. o 511.129 tys. zł, tj. o 10,2%. Do wykorzystania w 2009 r. przeniesiono wydatki w kwocie 13.457 tys. zł.³⁰ Wydatki zostały wykonane w ośmiu działach, z tego 4.796.613 tys. zł, tj. 86,9% w dziale 750 – Administracja publiczna.

W strukturze wydatków dominowały wydatki bieżące (4.832.126 tys. zł), które stanowiły 87,6% w wydatkach w części. Wydatki majątkowe stanowiły 5,7%, dotacje i subwencje - 3,6%, wydatki z udziałem środków z UE – 2,6%, świadczenia na rzecz osób fizycznych – 0,5%. Najwyższe kwoty 4.796.613 tys. zł przeznaczone zostały na utrzymanie jednostek

²⁸ Dz.U. z 2005r. Nr 8 poz. 60 ze zm.

²⁹ Przed upływem trzyletniego terminu, wskazanego w art. 65 § 5, obowiązującej do dnia 30 kwietnia 2004 r., ustawy z dnia 9 stycznia 1997 r. Kodeks celny (Dz.U. z 2001 r. Nr 75, poz. 802 ze zm.).

³⁰ Rozporządzenie Rady Ministrów z 15 grudnia 2008 r. w sprawie kwot wydatków, które nie wygasają z upływem roku budżetowego 2008 (Dz.U. Nr 224, poz. 1478).

wykonujących zadania związane z poborem dochodów podatkowych i niepodatkowych, zakupy sprzętu informatycznego, budowę i rozbudowę siedzib izb i urzędów skarbowych i gmachu Ministerstwa Finansów.

Nie stwierdzono przekroczeń limitów wydatków w poszczególnych działach, rozdziałach i paragrafach klasyfikacji budżetowej.

Badane wydatki³¹ zrealizowane zostały zgodnie z przeznaczeniem w sposób celowy w granicach kwot ujętych w planie po zmianach.

Dane o wydatkach budżetowych przedstawiono w załączniku nr 2 do informacji.

Zobowiązania ogółem w części 19 na koniec 2008 r. wyniosły 508.652,7 tys. zł, w tym z tytułu wynagrodzeń i pochodnych 416.693,1 tys. zł (81,9%) i wzrosły w porównaniu do 2007 r. o 77,3%, tj. o 221.756,6 tys. zł. Zobowiązania wymagalne wyniosły 2.640,8 tys. zł i dotyczyły nieuregulowanych płatności w siedmiu izbach skarbowych w kwocie 1.578,1 tys. zł³², w sześciu izbach celnych w kwocie 857,1 tys. zł³³, Urzędu Kontroli Skarbowej we Wrocławiu w kwocie 135,3 tys. zł oraz Centrali MF (70,4 tys. zł). Zobowiązania te powstały między innymi w efekcie przekazania w grudniu 2008 r. zasilenia części 19 w środki pieniężne w kwocie niższej o 293.548,7 tys. zł (648.043,4 tys. zł) od planowanego limitu wynikającego z harmonogramu wydatków (941.592,1 tys. zł).

W 2008 r. dokonano spłaty zobowiązań wymagalnych z roku poprzedniego w kwocie 12,4 tys. zł (bez odsetek).

W 2008 r. wydatkowano również środki przeniesione z roku 2007 w kwocie 28.440 tys. zł³⁴, z których zrealizowano wydatki w 84,8% (24.115,4 tys. zł).

Nie wykorzystano 4.324,6 tys. zł, w tym:

- 2.687,7 tys. zł przeznaczonych na dostawę komputerów i usług Platformy Integracyjnej w zakresie projektu e-Deklaracje; w ocenie NIK środki nie zostały wykorzystane z powodu braku wystarczającego nadzoru ze strony Ministerstwa Finansów nad

³¹ Na podstawie badania dowodów księgowych o łącznej wartości 238.873,8 tys. zł wybranych metodą monetarną oraz metodą doboru celowego według największych kwot wydatków zrealizowanych przez Ministerstwo Finansów i izby celne.

³² Izba Skarbowa w Opolu –1.447,6 tys. zł, Izba Skarbowa w Katowicach –21,2 tys. zł, Izba Skarbowa w Łodzi –77,1 tys. zł, Izba Skarbowa w Bydgoszczy –8,1 tys. zł, Izba Skarbowa w Poznaniu –13,9 tys. zł, Izba Skarbowa w Lublinie –5,4 tys. zł, Izba Skarbowa we Wrocławiu –4,8 tys. zł.

³³ Izba Celną w Rzepinie, Izba Celną w Białymstoku, Izba Celną w Krakowie, Izba Celną w Poznaniu, Izba Celną w Warszawie, Izba Celną w Gdyni.

³⁴ Rozporządzenie Prezesa Rady Ministrów z dnia 11 grudnia 2007 r. w sprawie wydatków budżetu państwa, które w 2007 r. nie wygasają z upływem roku budżetowego (Dz.U. Nr 241, poz. 1760).

- realizacją zadań określonych w umowie³⁵, w tym skutecznej reakcji na zaistniałe opóźnienia w odbiorze I etapu prac;
- 74,9 tys. zł na wykonanie usług związanych z wdrożeniem systemu ISKOS, co wynikało ze zmiany w trakcie prowadzanego postępowania o udzielenie zamówienia publicznego, wartości średniego kursu złotego w stosunku do euro, stanowiącego podstawę przeliczenia wartości zamówienia;
 - 248,6 tys. zł na opracowanie dokumentacji na budowę siedziby II Urzędu Skarbowego w Kielcach; niższe wykorzystanie środków wynikało z wyboru oferty na kwotę dwukrotnie niższą niż pierwotnie szacowano; Izba Skarbowa w Kielcach zgłosiła umieszczenie kwoty 600,0 tys. zł w wydatkach niewygasających jeszcze w trakcie przeprowadzanego przetargu przed datą zawarcia umowy z wykonawcą dokumentacji;
 - 347,6 tys. zł na zakup wyposażenia informatycznego dla ówczesnego Departamentu Certyfikacji i Poświadczeń Środków z UE w Ministerstwie Finansów i urzędów kontroli skarbowej; na niecelowość przeniesienia ww. kwoty do wydatków niewygasających NIK wskazywała w wystąpieniu po kontroli wykonania budżetu państwa w 2007 r.; ostatecznie wykorzystano 52,8% kwoty ujętej w planie wydatków niewygasających; niższe wykorzystanie środków wynikało m.in. ze zmniejszenia wartości umowy o dofinansowanie projektu oraz dokonania wyboru oferty na kwotę niższą (o 86,8 tys. zł) niż pierwotnie szacowano; w związku ze zmniejszeniem kwoty przeznaczonej na realizację projektu nie osiągnięto niektórych założonych jego celów, w tym m.in. nie zakupiono oprogramowania zawierającego bazę aktów prawnych polskich i unijnych oraz nie dokonano zakupu oprogramowania antywirusowego.

W porównaniu do wydatków przeniesionych z 2007 r. do wykorzystania w 2008 r., kwota wydatków przeniesionych do wykorzystania w 2009 r. zmniejszyła się o 52,7%. Było to głównie wynikiem mniejszej ilości zadań przyjętych przez Radę Ministrów do planu wydatków niewygasających w stosunku do pierwotnie zgłaszanych potrzeb. Ustalono, że do 31 marca 2009 r. z 17 realizowanych zadań, w jednym przypadku środki (25 tys. zł) nie zostały wykorzystane. Dotyczy to zakupu przez Izbę Celną w Krakowie oprogramowania Redix, co wynikało ze spadku wartości złotego w 2009 r. i niewystarczającej ilości zarezerwowanych środków na ten cel.

³⁵ W związku z wadami i usterkami produktów dwukrotnie zmieniono termin odbioru usług oraz ostatecznie zmniejszono wartość umowy o dofinansowanie projektu e-Deklaracje z kwoty 52.658,5 tys. zł do 48.062,1 tys. zł.

Po kontrolach wykonania budżetu państwa za lata 2006–2007 (w części 19). NIK wnioskowała do Ministra Finansów o rzetelne planowanie wydatków niewygasających, zapewniające ich wykonanie we wskazanym terminie. Wniosek ten został częściowo zrealizowany, w 2008 r. wykorzystano znacznie więcej środków z 2007 r. – 84,8%, niż w 2007 r. kiedy wykorzystano tylko 33,7% wydatków przeniesionych z 2006 r.

Dotacje budżetowe i subwencje

Na dotacje i subwencje zaplanowano 22.000 tys. zł, w trakcie roku plan został zwiększony środkami z rezerw celowych o 179.398,2 tys. zł i zrealizowany w 99,9% (201.152,8 tys. zł).

Dotacje przedmiotowe – 22.073,8 tys. zł, tj. 98,9% planu po zmianach, z tego na dopłaty do posiłków sprzedawanych w 146 barach mlecznych – 21.754 tys. zł; na rekompensaty 7 przedpłat na samochody Fiat 126p, wypłacane zgodnie z ustawą z dnia 20 grudnia 1996 r. o zasadach realizacji przedpłat na samochody osobowe³⁶ – 90 tys. zł; dotacja do nawozów wapniowo – magnezowych za 1998 r. dla Kieleckich Kopalni Surowców Mineralnych SA w Kielcach – 229,2 tys. zł³⁷ (wyrok Sądu Administracyjnego).

Dotacje podmiotowe – zgodnie z wnioskiem Państwowej Komisji Wyborczej wypłacona została kwota 74.923,4 tys. zł³⁸ dla partii politycznych i komitetów wyborczych wyborców dotacje, za mandaty posłów i senatorów uzyskane w wyborach do Sejmu i Senatu, które odbyły się w październiku 2007 r. oraz w wyborach uzupełniających do Senatu, które odbyły się w województwie warmińsko-mazurskim 28 stycznia 2008 r.

Subwencje dla partii politycznych – 104.155,6 tys. zł zostało przekazane 7 partiom politycznym na podstawie informacji Państwowej Komisji Wyborczej. Na łączną kwotę wypłaconych subwencji złożyły się IV rata subwencji za 2007 r. – 23.708,5 tys. zł oraz trzy kwartalne raty za 2008 r. – 80.447,1 tys. zł.

Najwyższa Izba Kontroli nie wnosi uwag do planowania oraz terminowości przekazywania dotacji i subwencji.

³⁶ Dz.U. Nr 156, poz. 776 ze zm.

³⁷ Dział 010 – Rolnictwo i łowiectwo, rozdział 01017 – Ochrona roślin, § 2630 – Dotacja przedmiotowa z budżetu dla jednostek nie zaliczanych do sektora finansów publicznych.

³⁸ W tym 51 tys. zł za wybory uzupełniające do Senatu.

Wydatki bieżące jednostek budżetowych

Wydatki bieżące (4.832.126 tys. zł) przeznaczone zostały na wynagrodzenia i pochodne – 3.978.021 tys. zł oraz zakup materiałów i usług³⁹ – 622.177 tys. zł. Wydatki te w 2008 r. były o 5,4% wyższe od zrealizowanych w 2007 r.

Objęte badaniem wydatki bieżące pozapłacowe⁴⁰ zostały wykonane zgodnie z przeznaczeniem w sposób celowy, w granicach kwot ujętych w planie po zmianach, na podstawie zawartych umów, były uzasadnione, a faktury zostały uregulowane terminowo, z wyjątkiem poniesionych przez Izbę Celną w Warszawie wydatków na kwotę 74,5 tys. zł. W dniu 22 kwietnia 2008 r. Izba dokonała wydatku w rozdziale 75013 § 4750 Zakup akcesoriów komputerowych na kwotę 124,5 tys. zł, pomimo iż plan wydatków w tym paragrafie wynosił 50 tys. zł, tj. o 74,5 tys. zł mniej, co stanowiło przekroczenie upoważnień do dokonywania wydatków (art. 138 ust. 3 ustawy o finansach publicznych) i naruszenie dyscypliny finansów publicznych (art. 11 ust. 1 ustawy o odpowiedzialności za naruszenie dyscypliny finansów publicznych⁴¹).

Stwierdzono również nieprawidłowości w sfinansowaniu przez Centralę Ministerstwa Finansów podatku od nieruchomości. Centrala MF wynajmowała w budynku przy ul. Świętokrzyskiej 12 powierzchnię z przeznaczeniem na działalność gospodarczą. Wielkość wynajmowanej powierzchni ulegała w trakcie roku zmianie, np. w marcu wynajmowano 1.703,8 m², a w grudniu 2008 r. tylko 836,3 m². W złożonej na 2008 r. deklaracji na podatek od nieruchomości wykazano, że powierzchnia związana z prowadzeniem działalności gospodarczej stanowi 1.539,7 m². Biuro Administracyjne Ministerstwa Finansów nie korygowało tej deklaracji, pomimo zmiany powierzchni związanej z prowadzeniem działalności gospodarczej, do czego zobowiązane było art. 6 ust. 9 pkt 2 ustawy z dnia 12 stycznia 1991 r. o podatkach i opłatach lokalnych⁴². W efekcie braku korekt został nadpłacony podatek od nieruchomości za 2008 r. w kwocie ok. 1,7 tys. zł. Brak bieżących korekt deklaracji na podatek od nieruchomości za rok 2008, jak wynika z wyjaśnienia Biura Administracyjnego Ministerstwa Finansów, spowodowany został niewłaściwym przepływem informacji między komórkami organizacyjnymi Ministerstwa Finansów.

Podobne nieprawidłowości NIK stwierdziła w Izbie Celnej w Warszawie, która z opóźnieniem złożyła deklarację na podatek od nieruchomości za rok 2008, co stanowiło

³⁹ §§ 421–430, 434–440, 474, 475.

⁴⁰ Zrealizowane przez Centralę Ministerstwa Finansów na kwotę 1.837,7 tys. zł.

⁴¹ Dz.U. z 2005 r. Nr 14, poz. 114 ze zm.

⁴² Dz.U. z 2006 r. Nr 121, poz. 844 ze zm.

naruszenie art. 6 ust. 9 pkt 1 ustawy z dnia 12 stycznia 1991 r. o podatkach i opłatach lokalnych. Jednostka ta dokonała również z opóźnieniem wpłat 2 rat należnego podatku (bez należnych odsetek za zwłokę) w łącznej kwocie 7,7 tys. zł, co było niezgodne z art. 6 ust. 9 pkt 3 wymienionej ustawy. NIK zwraca uwagę, że zgodnie z art. 53 § 3 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. Ordynacja podatkowa⁴³ odsetki za zwłokę od zaległości podatkowych nalicza podatnik.

NIK ocenia pozytywnie działania Ministerstwa Finansów w zakresie ograniczenia wydatków na opłaty za telefony komórkowe, poprzez zmianę operatora sieci komórkowej. W planie Centrali MF, na opłaty z tytułu zakupu usług telekomunikacyjnych telefonii komórkowej (§4360) przeznaczono środki w wysokości 400,0 tys. zł, które w trakcie roku zwiększono do 469,1 tys. zł. Wydatki zostały zrealizowane w 92,0% (wyniosły 431,5 tys. zł). W porównaniu do wydatków w 2007 r. były one niższe o 9,4% (o 44,7 tys. zł). W 2008 r. Centrala MF korzystała z usług trzech operatorów telefonii komórkowej. W listopadzie 2008 r. zawarto umowę z jednym dostawcą usług telefonii komórkowej (Polkomtel SA), z jednoczesnym obniżeniem średniej ceny połączeń.

W celu właściwego zarządzania majątkiem Ministerstwo Finansów dysponuje informacjami o bazie lokalowej jednostek podległych i nakładach na jej eksploatację. Informacje te gromadzone są w funkcjonującym od końca 2008 r. systemie informatycznym „Machina”. System ten umożliwia monitorowanie i weryfikację informacji na temat wynajmowanych wielkości powierzchni i kosztów z tym związanych. Poza tym powołany został Zespół ds. opracowania Systemu Zarządzania Majątkiem Resortu, który przedstawił analizy dotyczące między innymi porównania kosztów najmu 1 m² powierzchni (netto oraz podstawowej) dla budynków o funkcjach biurowych, magazynowych, garażowych w poszczególnych pionach oraz województwach według danych na koniec 2008 r. NIK pozytywnie ocenia działania Ministerstwa Finansów, w zakresie bieżącej analizy kosztów utrzymania, tym bardziej, że występują duże dysproporcje pomiędzy kosztami bieżącego utrzymania poszczególnych jednostek.

W 2008 r. funkcjonowało 16 izb skarbowych i 401 urzędów skarbowych. Wydatki ogółem tych jednostek wyniosły 3.012.350 tys. zł, w tym koszty utrzymania bieżącego – 429.580 tys. zł. Izby skarbowe i podległe im urzędy wykorzystywały 981,7 tys. m² powierzchni netto budynków i lokali, w tym 51,3 tys. m² najmowanych. Koszty eksploatacyjne tych powierzchni kształtowały się na poziomie 90.273,6 tys. zł, w tym

⁴³ Dz.U. z 2005 r. Nr 8, poz. 60 ze zm.

koszty najmu – 19.152,6 tys. zł i wynosiły od 0,07 tys. zł za m² rocznie w Izbie Skarbowej w Bydgoszczy do 0,66 tys. zł za m² w Izbie Skarbowej w Warszawie. Koszty eksploatacyjne izb skarbowych przedstawia załącznik Nr 4 do informacji.

Izby celne (16) wraz z urzędami celnymi (46) i oddziałami (159) wydatkowały w 2008 r. ogółem 1.058.489 tys. zł, w tym na koszty utrzymania bieżącego 153.885 tys. zł. Wykorzystywały 367.302 m² powierzchni netto, w tym w trwałym zarządzie 213.942 m², użyczonych 70.584 m² i najmowanych 82.774 m². Koszty wykorzystywanych powierzchni wyniosły 45.159 tys. zł, w tym koszty najmu 27.390 tys. zł. Koszty najmu kształtowały się od 0,08 tys. zł za m² rocznie w Izbie Celnej w Białej Podlaskiej do 1,08 tys. zł za m² w Izbie Celnej w Warszawie. Jednostki administracji celnej zatrudniały łącznie 15.292 pracowników, którzy obsługiwali 67.893 podmiotów prowadzących działalność gospodarczą dokonujących w 2008 r. czynności celnych i 256.852 podmioty podlegające szczególnemu nadzorowi celnemu. Analiza danych ilościowych dotyczących kosztów działalności izb celnych⁴⁴, wykazała że największą wydajnością pracy przy jednocześnie najniższych kosztach charakteryzuje się Izba Celna w Białej Podlaskiej. W jednostce tej wskazano na najwyższą spośród izb celnych wydajność pracowników, mierzoną liczbą obsługiwanych dokumentów celnych w przeliczeniu na jednego pracownika. Wskaźnik ten dla Izby Celnej w Białej Podlaskiej wyniósł 684,1 sztuk⁴⁵ i był o 60% wyższy niż jego wartość przeciętna dla wszystkich izb celnych. Pięć izb celnych osiągnęło wyniki powyżej, a dziewięć poniżej średniego wskaźnika, przy czym najniższy wskaźnik zanotowano w Izbie Celnej w Olsztynie (139,5 sztuk, tj. o 80% mniejszy od średniej). Jednocześnie Izba Celna w Białej Podlaskiej poniosła najniższe koszty działalności w przeniesieniu na jednego pracownika, m.in. w odniesieniu do wydatków ogółem (o 11% niższy od średniej), jak i kosztów utrzymania bieżącego (o 80% niższy od średniej) i kosztów eksploatacji (o 89% niższy od średniej). Natomiast najwyższy wskaźnik wydatków ogółem przypadających na jednego pracownika zanotowano w Izbie Celnej w Toruniu (8% wyższy od średniej), przy czym w 11 innych izbach wskaźnik ten był wyższy od średniej. Najwyższe koszty utrzymania bieżącego przypadające na jednego pracownika stwierdzono w Izbie Celnej w Łodzi (31% wyższe od średniej), wyższe od średniej były także w 7 innych izbach celnych. Szczegółowe wskaźniki wydajności pracy w izbach celnych i efektywności kosztów zaprezentowano w załącznikach nr 5 i 6 do informacji.

⁴⁴ Dane jakościowe w izbach celnych otrzymano w wyniku analizy takich ilości wyjściowych jak: liczba pracowników, liczba obsługiwanych dokumentów celnych, wydatki ogółem, koszty utrzymania bieżącego, powierzchnia obiektów najmowanych, powierzchnia ogółem, koszty najmu i koszty eksploatacji.

⁴⁵ Izba Celna w Białej Podlaskiej była na drugim miejscu, po Izbie Celnej w Warszawie pod względem liczby obsługiwanych dokumentów celnych.

Zatrudnienie i wynagrodzenie

Przeciętne zatrudnienie w 2008 r. w części 19 wyniosło 65.876 etatów i w porównaniu do 2007 r. (65.375) było wyższe o 501 etatów, tj. o 0,8%. W porównaniu do planu po zmianach przeciętne zatrudnienie było niższe o 2.349 etatów (3,4%).

Dane dotyczące przeciętnego zatrudnienia w poszczególnych jednostkach podległych Ministerstwu Finansów przedstawia poniższa tabela:

Lp.	Opis	Przeciętne zatrudnienie				
		Wykonanie w 2007 r.	2008 r.		5:3	5:4
			Plan	Wykonanie		
		osoby				%
1	2	3	4	5	6	7
1.	Część 19	65.375	68.225	65.876	100,8	96,6
2.	Centrala MF	2.107	2.594	2.201	104,5	84,8
3.	Izby skarbowe	3.852	4.274	3.910	101,5	91,5
4.	Urzędy skarbowe	38.811	39.842	39.104	100,8	98,1
5.	Urzędy kontroli skarbowej	5.358	5.772	5.369	100,2	93,0
6.	Izby i urzędy celne	15.247	15.743	15.292	100,3	97,1

Dane o zatrudnieniu i wynagrodzeniach przedstawiono w załączniku nr 3 do informacji.

W latach 2004–2008 r. w Centrali MF nie było określonych zasad przyznawania nagród i premii dla wszystkich pracowników. Obowiązujące uregulowania obejmowały swoim zakresem tylko członków korpusu służby cywilnej⁴⁶ oraz pracowników zatrudnionych na stanowiskach pomocniczych, robotniczych i obsługi⁴⁷. Natomiast nagrody dla osób zajmujących wysokie stanowiska państwowe oraz pracowników gabinetu politycznego, były wypłacane w trybie obowiązującym dla członków korpusu służby cywilnej. Decyzję o uruchomieniu nagród i ich wysokości podejmował każdorazowo Dyrektor Generalny Ministerstwa Finansów.

W latach 2004–2008 osobom zajmującym kierownicze stanowiska państwowe wypłacono nagrody w łącznej kwocie 476,3 tys. zł, z tego 98,0 tys. zł obciążyło fundusz płac Centrali MF⁴⁸, 378,3 tys. zł zostało zrefundowane przez KPRM⁴⁹.

⁴⁶ Zarządzenie Dyrektora Generalnego Ministerstwa Finansów z dnia 7 marca 2007r. w sprawie zasad i trybu przyznawania nagród członkom korpusu służby cywilnej w Ministerstwie Finansów.

⁴⁷ Regulamin z dnia 30.08.2005r. w sprawie tworzenia funduszu premiowego i zasad przyznawania pracownikom zatrudnionym na stanowiskach pomocniczych, robotniczych i obsługi w Ministerstwie Finansów.

⁴⁸ Nagrody wypłacone w latach 2006 i 2007 sekretarzom i podsekretarzom stanu w MF na wniosek Ministra Finansów po wyrażeniu zgody Prezesa Rady Ministrów.

⁴⁹ Nagrody wypłacone w latach 2004–2008 na podstawie pism otrzymanych z Kancelarii Prezesa Rady Ministrów informujących o przyznaniu przez Prezesa Rady Ministrów nagród wskazanym osobom.

Lp.	Rok	Ogólna kwota wynagrodzeń	w tym	Wynagrodzenia osób zajmujących kierownicze stanowiska państwowe	Nagrody wyplacone osobom zajmującym kierownicze stanowiska państwowe*	4:3	6:5
			nagrody uznaniowe				
			tys. zł				
1	2	3	4	5	6	7	8
1	2004	128.036,9	16.669,2	1.540,0	0,0	13,0	0,0
2	2005	160.832,0	22.589,4	1.387,1	0,0	14,0	0,0
3.	2006	167.926,6	21.177,9	1.232,5	10,0	12,6	0,8
4.	2007	174.440,9	28.722,1	1.107,8	88,0	16,5	7,9
5.	2008	193.240,0	31.221,3	1.263,8	0,0	16,2	0,0

* bez nagród refundowanych przez KPRM

Wydatki majątkowe

W *Planie inwestycyjnym na 2008 r.* ustalono wydatki majątkowe w wysokości 284.034 tys. zł, które zostały zwiększone (o 117.065,3 tys. zł⁵⁰) do 401.099,3 tys. zł. Wykorzystano 87,3% planu po zmianach, tj. 346.226,3 tys. zł. Do realizacji w 2009 r. przeniesiono 9.057,7 tys. zł, a zobowiązania ogółem wyniosły 37.838,7 tys. zł.

Przyczynami wykonania wydatków majątkowych poniżej planu były niższe niż zakładano ceny, przedłużające się procedury przetargowe i wniesione przez wykonawców protesty uniemożliwiające realizację zadań oraz niższe zasilanie w środki w grudniu 2008 r. Faktycznie wydatkowano 337.168,6 tys. zł (84,1% planu po zmianach), z tego:

- wydatki inwestycyjne jednostek budżetowych (§ 605) wyniosły 94.522,4 tys. zł (74,0% planu po zmianach)⁵¹,
- wydatki na zakupy inwestycyjne jednostek budżetowych (§ 606) – 72.646,2 tys. zł (71,0%)⁵²,
- wydatki na zakup i objęcie akcji, wniesienie wkładów do spółek prawa handlowego oraz na uzupełnienie funduszy statutowych banków państwowych i innych instytucji finansowych (§ 601) – 170.000,0 tys. zł (100,0%).

W wyniku zakończenia 10 inwestycji budowlanych w 3 jednostkach uzyskano dodatkową powierzchnię 5.262 m² (Urząd Skarbowy Zakopane, Urząd Skarbowy Sieradz, Urząd Skarbowy Myślibórz), w 6 jednostkach zmodernizowano 8.960 m² powierzchni netto budynków biurowych (Izba Skarbowa w Gdańsku, Izba Skarbowa Krakowie, Urząd Skarbowy we Wrocławiu Śródmieściu, Urząd Celny w Elblągu, Izba Celna w Toruniu, Urząd Celny w Ełku), przebudowano place odpraw celnych (na potrzeby

⁵⁰ 7 decyzji Ministra Finansów zwiększających wydatki środkami z rezerw celowych o 132.676 tys. zł, jedna decyzja Ministra Finansów zwiększająca wydatki o 25,0 tys. zł (art. 148 ust. 1 i 2 ufp) oraz jedna decyzja zmniejszająca wydatki majątkowe o 15.636 tys. zł (art. 148 ust. 1 i 2 ufp).

⁵¹ Wydatki niewygasające -2.754,4 tys. zł, zobowiązania – 27.211,4 tys. zł.

⁵² Wydatki niewygasające -6.303,3 tys. zł, zobowiązania – 10.627,3 tys. zł.

Oddział Celny w Olsztynie, Oddział Celny w Ełku, Oddział Celny w Elblągu) o powierzchni 20.087 m².

Ponadto w ramach wydatków w § 6060 dokonano zakupu:

- w izbach skarbowych – 226 zestawów komputerowych i 33 serwery (1.906,4 tys. zł), 26 samochodów (1.845,2 tys. zł), 92 regałów jezdnych do archiwów (381,9 tys. zł), 3 dźwigów osobowych (344,2 tys. zł), 2 central telefonicznych (74,2 tys. zł), systemu sygnalizacji p.poż. (34,1 tys. zł),
- w urzędach skarbowych – 12.522 zestawów komputerowych (7.536,3 tys. zł), 11 regałów jezdnych do archiwów (732,0 tys. zł), 4 dźwigów osobowych (416,8 tys. zł), 13 centrali telefonicznych (447,9 tys. zł), 7 systemów sygnalizacji p.poż. (334,5 tys. zł),
- w urzędach kontroli skarbowej – 2.098,0 tys. zł, m.in. na zakup 274 komputerów i 2 serwerów (1.460,4 tys. zł), 3 samochodów (207,4 tys. zł), 24 szaf metalowych i sejfów (95,9 tys. zł), 7 systemów sygnalizacji p.poż., sygnalizacji napadu i włamania, telewizji dozorowej (65,9 tys. zł),
- w izbach i urzędach celnych – 54 samochodów (3.692,7 tys. zł), 774 komputerów i 8 serwerów (4.774,5 tys. zł), sprzętu laboratoryjnego (2.110,1 tys. zł), 62 systemów sygnalizacji p.poż., sygnalizacji napadu i włamania, telewizji dozorowej (444,0 tys. zł), 13 klimatyzatorów (119,9 tys. zł),
- w Centrali Ministerstwa Finansów – sprzętu organizacyjno-technicznego (1.025,0 tys. zł), systemu Trezor (6.681,3 tys. zł), sprzętu specjalistycznego (106,5 tys. zł), pozostałych zakupów (1.440,2 tys. zł).

NIK zwraca uwagę na opieszałość w realizacji przez Centralę Ministerstwa Finansów inwestycji „Adaptacja pomieszczeń na potrzeby wywiadu skarbowego przy ul. Olbrachta”. Pomimo że inwestycja była ujmowana w planach od 2007 r. (na 2008 r. zaplanowano wydatki – 328,9 tys. zł), dopiero w listopadzie 2008 r. został wyłoniony wykonawca dokumentacji projektowej. Do dnia zakończenia kontroli nie sporządzono tej dokumentacji, co może spowodować, że inwestycja nie zostanie zakończona w planowanym terminie, tj. do końca 2009 r.

Nieprawidłowości polegające na dokonaniu wydatków majątkowych w kwocie wyższej niż zaplanowano stwierdzono w Izbie Celnej w Białymstoku. W okresie od 19 do 30 grudnia 2008 r. w rozdziałach 75013 Izby celne i urzędy celne i 75647 Pobór podatków, opłat i niepodatkowych należności budżetowych stwierdzono przekroczenie planu wydatków łącznie o 361,5 tys. zł. Działaniem tym naruszono zasadę zawartą w art. 138 pkt 3 ustawy

o finansach publicznych⁵³, zobowiązującą do dokonywania wydatków w granicach kwot określonych w planie finansowym, co stanowi naruszenie dyscypliny finansów publicznych określonej w art. 11 ust. 1 ustawy o odpowiedzialności za naruszenie dyscypliny finansów publicznych. Plan wydatków dostosowano do faktycznego wykonania dopiero w dniu 31 grudnia 2008 r. Dokonanie powyższych wydatków przekraczających plan finansowy zaakceptowali główny księgowy, naczelnik Wydziału Finansowo-Księgowego oraz zastępca dyrektora Izby.

W pięciu izbach celnych stwierdzono uchybienia i nieprawidłowości w dokonywaniu wydatków, tj.:

- w Izbie Celnej w Katowicach nie wyegzekwowano od wykonawcy kosztorysów powykonawczych w celu rozliczenia prac remontowych (o wartości 8,6 tys. zł), wymaganych na podstawie umowy zawartej w wyniku przetargu nieograniczonego; dokonano zakupu benzyny w ilości przekraczającej limit określony w umowie (zawartej w wyniku przetargu nieograniczonego) na zakup paliw (4,6 tys. zł); bezzasadnie wypłacono, w wyniku omyłki rachunkowej, firmie „IMPEL CLEANING” wynagrodzenie o 349,56 zł wyższe niż wynagrodzenie określone w umowie; osobami odpowiedzialnymi za wskazane nieprawidłowości byli naczelnik i pracownicy Wydziału Logistyki w Izbie Celnej w Katowicach;
- w Izbie Celnej w Kielcach w czterech z jedenastu analizowanych postępowań o udzielenie zamówienia publicznego z lat 2006–2008 stwierdzono braki oświadczeń o niepodleganiu wyłączenia z postępowania, wymaganych art. 17 ust. 2 ustawy Prawo zamówień publicznych; niezłożenie przez członka komisji przetargowej lub inną osobę występującą w postępowaniu o udzielenie zamówienia publicznego w imieniu zamawiającego oświadczeń wymaganych przepisami o zamówieniach publicznych, co stanowi naruszenie dyscypliny finansów publicznych (art. 17 ust. 4 ustawy o odpowiedzialności za naruszenie dyscypliny finansów publicznych); w dokumentacji z postępowania przetargowego na dostawę oleju opałowego brak było informacji na temat ogłoszenia wyników tego postępowania, co jest wymagane zgodnie z art. 92 ust. 2 Prawa zamówień publicznych; wbrew dyspozycji art. 94 ust. 1 Prawa zamówień publicznych (w brzmieniu na dzień podpisania umów), zastępca dyrektora Izby Celnej w Kielcach, przed upływem siedmiu dni od przekazania zawiadomienia o wyborze

⁵³ Dokonywanie wydatków następuje w granicach kwot określonych w planie finansowym, z uwzględnieniem prawidłowo dokonanych przeniesień i zgodnie z planowanym przeznaczeniem, w sposób celowy i oszczędny, z zachowaniem zasady uzyskiwania najlepszych efektów z danych nakładów.

- oferty, zawarł umowy na sprzątanie pomieszczeń biurowych oraz letnie i zimowe utrzymanie terenu i na ochronę obiektów Izby; poza tym w Izbie Celnej; nie sporządzono pisemnych umów na dostawę i montaż podłogi technicznej w serwerowni, przewóz towarów z magazynu depozytowego, wykonanie prac remontowych w pomieszczeniach oficyny Izby; wydatki te nie podlegały przepisom Prawa zamówień publicznych, gdyż ich wartość nie przekraczała wyrażonej w złotych równowartości 14 tys. euro, jednak brak pisemnych umów utrudniał dochodzenie od wykonawców i dostawców ewentualnych roszczeń oraz ewidencjonowanie zaciągniętych na ten cel zobowiązań finansowych, zgodnie z wymogami art. 35 ust. 3 ustawy o finansach publicznych;
- w Izbie Celnej w Opolu bez stosowania przepisów ustawy Prawo zamówień publicznych oraz bez stosowania procedur wewnętrznych w zakresie udzielania zamówień publicznych:
 - wydatkowano kwotę 123,4 tys. zł na usługę sprzątania powierzchni Urzędu i Oddziału Celnego w Opolu, która była objęta umową najmu, pomimo że w rozumieniu art. 2 pkt 10 ustawy Prawo zamówień publicznych sprzątanie jest usługą i wykonawca powinien zostać wyłoniony zgodnie z ustawą Prawo zamówień publicznych; zlecenie wykonywania tej usługi z pominięciem przepisów ustawy Prawo zamówień publicznych stanowi naruszenie dyscypliny finansów publicznych (art. 17 ust. 1 pkt 1 ustawy o odpowiedzialności za naruszenie dyscypliny finansów publicznych); umowy najmu zawarli Dyrektor Izby Celnej i Zastępca Dyrektora Izby Celnej; wynikające z zawartych umów ceny usług sprzątania były o ponad 100% wyższe od cen za taką samą usługę świadczoną Izbie Celnej przez firmę wybraną w wyniku przeprowadzonego postępowania przetargowego;
 - w Izbie Celnej w Warszawie stwierdzono uchybienia w udokumentowaniu dwóch z pięciu badanych postępowań; nie podano informacji o zawarciu umowy w sprawie zamówienia publicznego na wykonanie i uruchomienie systemu klimatyzacji w serwerowni Izby, podano niezgodną z dokumentacją datę ustalenia wartości szacunkowej zamówienia, sposób jej ustalenia oraz nieprawdziwą informację o niewniesieniu protestów w postępowaniu na dostawę ubiorów polowych dla funkcjonariuszy celnych, przeprowadzonego w trybie przetargu nieograniczonego, ponadto wartość szacunkowa tego zamówienia ustalona została na 5 miesięcy przed dniem wszczęcia postępowania o zamówienie publiczne, co było niezgodne z art. 35 ust. 1 ustawy Prawo zamówień publicznych.

Środki z budżetu Unii Europejskiej

W 2008 r. na realizację zadań finansowanych środkami Unii Europejskiej⁵⁴ wydatkowano 124.325,3 tys. zł (w tym do wykorzystania w 2009 r. przeniesiono 1.553,0 tys. zł), tj. 85,6% kwoty planowanej. Na współfinansowanie tych zadań⁵⁵ z części 19 wydatkowano 24.454,6 tys. zł, tj. 79,4% planu po zmianach.

Wykorzystanie środków w ramach perspektywy finansowej NSRO 2007–2013 kształtowało się na poziomie 74,3% planu (45.320,8 tys. zł). Na niepełne wykorzystanie tych środków wpływ miały błędy planistyczne i organizacyjne oraz późne podpisanie umowy o dofinansowanie projektów, co skutkowało licznymi zmianami w planie wydatków w trakcie roku budżetowego i przenoszeniem wydatków na finansowanie innych zadań. Ponadto w pierwszej kolejności realizowano wydatki w ramach NPR 2004–2006, dla których był to ostatni rok wydatkowania środków.

Środki z funduszy strukturalnych w ramach perspektywy finansowej NPR 2004–2006 wykorzystano w kwocie 98.973,1 tys. zł, tj. w 97,9% alokacji na cały okres realizacji projektów. NIK zwraca uwagę, że zrealizowano tylko 48,2% wartości wynikającej z pierwotnie zawartych, a uzyskany poziom wykonania wydatków był wynikiem ograniczania zakresu przedmiotowego projektów poprzez wielokrotne aneksowanie umów. Sytuacja ta dotyczyła w szczególności projektu e-Deklaracje, który w trakcie realizacji był pięciokrotnie zmieniany. Wartość tego projektu uległa zmniejszeniu z 152.488,6 tys. zł do 48.035,8 tys. zł, tj. o 68,5%. Już pierwszym aneksem z 2006 r. podzielono projekt na grupy zadań, przenosząc część z nich do wykonania w ramach perspektywy 2007–2013. W wyniku przewlekłe prowadzonego postępowania o zamówienie publiczne, braku skutecznej reakcji ze strony Ministerstwa Finansów na zaistniałe opóźnienia w odbiorze prac I etapu umowy oraz niewystarczającego nadzoru nad jej realizacją, kolejne aneksy ograniczały całkowite nakłady na realizację tego projektu. Skutkowało to ograniczeniem realizacji zadań jedynie do umożliwienia składania deklaracji drogą elektroniczną oraz aktualizacji danych rejestracyjnych podatnika.

⁵⁴ Wydatki w paragrafach z czwartą cyfrą „5” – Finansowanie z innych środków bezzwrotnych i „8” – Finansowanie programów i projektów ze środków funduszy strukturalnych, Funduszu Spójności, Europejskiego Funduszu Rybackiego oraz z funduszy unijnych finansujących Wspólną Politykę Rolną.

⁵⁵ Wydatki w paragrafach z czwartą cyfrą „2” – Współfinansowanie programów realizowanych ze środków bezzwrotnych pochodzących z Unii Europejskiej, „6” – Współfinansowanie innych środków bezzwrotnych i „9” – Współfinansowanie programów i projektów realizowanych ze środków z funduszy strukturalnych, Funduszu Spójności, Europejskiego Funduszu Rybackiego oraz z funduszy unijnych finansujących Wspólną Politykę Rolną.

NIK zwracała już w latach ubiegłych uwagę na potrzebę zwiększenia nadzoru ze strony Ministra Finansów nad realizacją projektów współfinansowanych środkami z UE. Pomimo powołania w listopadzie 2007 r., decyzją Ministra Finansów *Zespołu do Spraw Projektów Współfinansowanych ze Środków Unii Europejskiej oraz z Innych Bezzwrotnych Międzynarodowych Źródeł Finansowania* w 2008 r. nadal nie monitorowano stopnia realizacji projektów i wykorzystania środków z UE. Ministerstwo Finansów nadal nie dokonywało bieżącej oceny stanu realizacji projektów oraz nie zlecało doraźnych kontroli wybranych projektów. Dopiero w marcu 2009 r., na wniosek kontrolerów NIK, opracowane zostało zestawienie projektów współfinansowanych ze środków UE w Ministerstwie Finansów według stanu na 31 grudnia 2008 r.

W 2008 r. w ramach rozliczenia środków przedakcesyjnych Phare 2001 (projekt PL0102.07 Wzmocnienie administracji celnej) do Komisji Europejskiej zwrócono środki w kwocie 10.037,3 tys. zł (równowartość 2.923,9 tys. euro) z tytułu niedokonania w odpowiednim terminie (do końca 2005 r.) zakupu dwóch urządzeń rentgenowskich do prześwietlenia pojazdów i kontenerów dla Polskiej Służby Celnej. Konieczność zwrotu środków była wynikiem niezachowania odpowiedniego udziału współfinansowania krajowego w realizacji projektu. Poza tym w styczniu 2009 r. Komisja Europejska wystawiła drugą notę debetową na kwotę 3.299,2 tys. zł (równowartość 678,3 tys. euro) obciążającą Polskę. Łącznie do Komisji Europejskiej zwrócono 13.336,6 tys. zł (równowartość 3.602,2 tys. euro powiększona o różnice kursowe i opłaty bankowe). Najwyższa Izba Kontroli ocenia negatywnie niezachowanie przez Ministerstwo Finansów procedur określonych przez UE w zakresie wydatkowania środków na realizację projektu Phare 2001. Na zagrożenie niewykorzystania tych środków NIK zwracała uwagę w wystąpieniach po kontroli wykonania budżetu państwa w latach 2004–2005, oceniając negatywnie przewlekłość prowadzonego od czerwca 2003 r. postępowania przetargowego.

Wydatki w układzie zadaniowym

W budżecie zadaniowym prezentowanym w „Uzasadnieniu do ustawy budżetowej na 2008 r.”, w ramach planowanych wydatków w części 19, zostało ujęte m.in. podzadanie „Pobór cel”, z opisem celów, mierników oraz wskazaniem kwot związanych z jego realizacją.

Zadanie i wydatki na jego realizację zostało zaplanowane na poziomie Ministerstwa Finansów bez udziału izb celnych, które nie były też zaangażowane w opracowaniu mierników. Do ustalenia wartości mierników zostały wykorzystane dane i informacje, które

izby celne przygotowują w cyklicznych sprawozdaniach oraz dane z systemów informatycznych.

W zakresie podzadania „Pobór ceł” zostały określone dwa mierniki:

- „Liczba zgłoszeń celnych oraz dokumentów wymierzających należności celne w stosunku do liczby pracowników oddziałów celnych” – 196,5 (zrealizowany w wysokości 205,7);
- „Liczba wydanych decyzji i postanowień na 1.000 zgłoszeń celnych” – 19,6 (zrealizowany w wysokości 23,7).

Na realizację podzadania wykorzystano 91,1% planowanych środków (299.047 tys. zł). Na tę kwotę złożyły się wszystkie wydatki związane z jego realizacją, tj. wynagrodzenia, pochodne od wynagrodzeń, świadczenia na rzecz osób fizycznych, szkolenia, pozostałe wydatki związane z bieżącym funkcjonowaniem jednostek, wydatki związane z informatyzacją (bieżące i majątkowe), wydatki na inwestycje budowlane i na zakup sprzętu specjalistycznego.

Ministerstwo Finansów nie prowadziło odrębnej ewidencji dla wydatków w ujęciu zadaniowym. Ustalenie planu po zmianach oraz wykonania wydatków na realizację zadania odbywało się na analogicznych zasadach jak ustalenie planu w ustawie budżetowej. Przypisanie kwot do poszczególnych podzadań w zakresie wynagrodzeń, pochodnych, świadczeń oraz pozostałych wydatków bieżących opiera się o liczbę osób zatrudnionych w komórkach realizujących te podzadania.

Dysponent części nie monitorował bezpośrednio realizacji wydatków w układzie zadaniowym.

Inne ustalenia kontroli

Minister Finansów sprawował nadzór nad wykonaniem budżetu części 19 stosownie do przepisów art. 153 ust. 2 ustawy o finansach publicznych, dokonując kwartalnych analiz i ocen przebiegu realizacji dochodów i wydatków budżetowych. Najwyższa Izba Kontroli pozytywnie ocenia realizację planu audytu i kontroli wewnętrznej. W 2008 r. zrealizowane zostały wszystkie trzy zaplanowane na 2008 rok zadania audytowe, a także 11 kontroli wewnętrznych, z czego 10 ujętych w planie kontroli wewnętrznej. Dwie z przeprowadzonych kontroli dotyczyły realizacji wydatków budżetowych oraz zaciągania zobowiązań finansowych i przeprowadzone były w Izbie Skarbowej oraz Izbie Celnej w Białymstoku. Przedmiotem zadań audytowych było:

- zarządzanie przepływami finansowymi w Funduszu Spójności;
- system koordynacji polityki europejskiej i realizacji zadań wynikających z członkostwa Polski w UE, w zakresie współpracy z Sejmem i Senatem RP oraz obsługą postępowań przed Europejskim Trybunałem Stanu, Sądem I instancji i Trybunałem EFTA,
- opisywanie i wartościowanie stanowisk pracy w służbie cywilnej.

Ministerstwo Finansów sporządziło Sprawozdanie z wykonania planu audytu za rok 2008 oraz Sprawozdanie z realizacji zadań kontroli wewnętrznej i resortowej.

Wyniki kontroli prowadzonej w izbach celnych wskazały na problemy w funkcjonowaniu Systemu Rozliczeń Celno-Podatkowych i Finansowo-Księgowego ZEFIR, wynikające ze znacznego obciążenia serwerów. Według wyjaśnień Ministerstwa Finansów przyczyną zaistniałej sytuacji jest brak technicznych możliwości modernizacji tych serwerów. Zdaniem NIK, może nastąpić dalsze spowolnienie pracy systemu, ponieważ na skutek oszczędności wprowadzonych w Ministerstwie Finansów plany zakupu kilkudziesięciu nowych serwerów w 2009 r. zostały ograniczone do trzech. Jednocześnie na prowadzonym w Ministerstwie Finansów rachunku Polskiego Funduszu Stabilizacyjnego, przeznaczonego między innymi na sfinansowanie informatyzacji w Ministerstwie Finansów i w jednostkach podległych na koniec 2008 r. znajdowała się kwota 22,5 mln zł, która na koniec marca 2009 r. wzrosła do 25,6 mln zł. Świadczy to o braku w 2008 r. działań ze strony Ministerstwa Finansów w zakresie zapewnienia izbom celnym sprzętu niezbędnego do sprawnego i prawidłowego funkcjonowania systemu informatycznego. Pomimo że Ministerstwo Finansów posiadało środki na rachunku Polskiego Funduszu Stabilizacyjnego nie podjęło działań mających na celu usprawnienie funkcjonowania jednostek podległych.

Ustalenia innych kontroli

Przeprowadzona w Ministerstwie Finansów kontrola realizacji projektów elektronicznej Platformy Usług Administracji Publicznej (e-PUAP) wykazała, że Ministerstwo Finansów jest przygotowane do przyjmowania dokumentów podpisanych bezpiecznym podpisem elektronicznym weryfikowanym kwalifikowanym certyfikatem. NIK zwraca jednak uwagę, że istotnym utrudnieniem do korzystania z informacji o formatach przyjmowanych dokumentów jest wielostopniowa ścieżka dostępu ze strony internetowej BIP Ministerstwa. Nie są też wystawiane urzędowe poświadczenia odbioru nadawcom przesyłanych dokumentów na adres poczty elektronicznej kancelarii (kancelaria@mofnet.gov.pl). Jest to niezgodne z przepisem § 6 ust. 1 pkt 2 i 3 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia

29 września 2005 r.⁵⁶, który stanowi, że doręczenie dokumentu elektronicznego za pośrednictwem elektronicznej skrzynki podawczej dokonuje się m.in. przez wytworzenie i odesłanie nadawcy dokumentu elektronicznego urzędowego poświadczenia odbioru.

Ponadto wzory formularzy podatkowych w formie elektronicznej udostępnione w systemie e-Deklaracje nie zostały przekazane do centralnego repozytorium wzorów pism w formie dokumentów elektronicznych prowadzonego przez MSWiA, ponieważ – zdaniem Ministerstwa Finansów – składanie podań i deklaracji za pomocą środków komunikacji elektronicznej normują przepisy ustawy Ordynacja podatkowa, w której nie ma odesłania do rozporządzenia MSWiA. Obowiązek ten wynika z § 4 ust. 3 rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z 24 lipca 2007 r. w sprawie warunków udostępniania formularzy i wzorów dokumentów w postaci elektronicznej⁵⁷.

Ustalenia kontroli NIK przeprowadzonej w Centrum Kształcenia Kadr Skarbowości Ministerstwa Finansów w zakresie wywiązywania się ze zobowiązań podatkowych w podatku od nieruchomości wskazały, że jednostka prowadząc działalność zarobkową na własny rachunek, w sposób ciągły i zorganizowany oraz pokrywając koszty z uzyskiwanych przychodów i rozliczając się wynikiem finansowym, stosowała stawki podatku od nieruchomości jak dla gruntów i budynków pozostałych, a nie jak dla gruntów i budynków związanych z działalnością gospodarczą. W efekcie czego zaniżyła podatek od nieruchomości o kwotę 53,8 tys. zł za lata 2007–2008.

⁵⁶ W sprawie warunków organizacyjno-technicznych doręczania dokumentów elektronicznych podmiotom publicznym (Dz.U. Nr 200, poz. 1651).

⁵⁷ Dz.U. Nr 151, poz. 1078.

4. Wykonanie planów finansowych

Zakłady budżetowe

W 2008 r. NIK nie kontrolował wykonania planów finansowych zakładów budżetowych. Z danych ujętych w sprawozdaniach z wykonania planów finansowych zakładów budżetowych (Rb-30) wynika, że przychody zakładów budżetowych wyniosły 14.601 tys. zł i w porównaniu do 2007 r. (12.708 tys. zł) były wyższe o 14,9%, a wydatki (koszty) wyniosły 14.496 tys. zł i były wyższe o 13,6% niż wykonane w 2007 r. (12.766 tys. zł). Wpłata nadwyżki środków obrotowych do budżetu nie nastąpiła (w 2007 r. 7 tys. zł). Przeciętne zatrudnienie wyniosło 119 osób (zmałało o 19 osób w porównaniu do 2007 r. – 138 osób). Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w 2008 r. wyniosło 2.749,6 zł i w porównaniu do 2007 r. (2.255,7 zł) wzrosło o 21,9%⁵⁸.

Gospodarstwa pomocnicze

W 2008 r. NIK nie kontrolował wykonania planów finansowych gospodarstw pomocniczych w części 19. Z danych ujętych w łącznych sprawozdaniach z wykonania planów finansowych gospodarstw pomocniczych (Rb-31) wynika, że w 2008 r. gospodarstwa pomocnicze zrealizowały przychody 26.607 tys. zł (w 2007 r. – 23.009 tys. zł) oraz wydatki 26.1160 tys. zł (w 2007 r. – 22.344 tys. zł), które były odpowiednio wyższe o 15,6% i 17,1% od zrealizowanych w 2007 r. Wpłata do budżetu gospodarstw pomocniczych wyniosły 263 tys. zł i była wyższa od kwot zrealizowanych w 2007 r. (102 tys. zł) o 161 tys. zł. W porównaniu do roku 2007 uległo zmniejszeniu o 8 osób przeciętne zatrudnienie w gospodarstwach pomocniczych, które wyniosło 132 (w 2007 r. 140 osoby), a o 12,4% wzrosło przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto i wyniosło 3.087,9 zł (w 2007 r. – 2.746,0 zł).

Dochody własne i fundusze motywacyjne

W części 19 dochody własne uzyskane przez 38 jednostek wyniosły łącznie 343.129 tys. zł (bez stanu środków na początek roku)⁵⁸ i w porównaniu z rokiem 2007 (328.868 tys. zł) zwiększyły się o 14.261 tys. zł tj. o 4,3%. Na dochody te składały się m.in. opłaty za dokonane czynności egzekucyjne, opłaty manipulacyjne z tytułu zwrotu wydatków za czynności manipulacyjne związane ze stosowaniem środków egzekucyjnych i opłata

⁵⁸ Według łącznego sprawozdania Rb-34 z wykonania planów finansowych dochodów własnych jednostek budżetowych i wydatków nimi sfinansowanych za okres od początku roku do końca IV kwartału 2008 r.).

komornicza⁵⁹ – 342.428 tys. zł (w 2007 r. – 328.386 tys. zł), dochody z odszkodowań i wpłat za utracone mienie będące w zarządzie bądź użytkowaniu jednostki budżetowej – 701 tys. zł.

Z rachunku dochodów własnych w 2008 r. wydatkowano 345.800 tys. zł, tj. o 0,4% mniej niż w roku 2007 (347.307 tys. zł). Najwyższą kwotę wydatków (345.128 tys. zł) stanowiły wydatki związane z poborem podatków i prowadzeniem egzekucji administracyjnej.

Na rachunki funduszy motywacyjnych (według sprawozdań Rb-FM o przepływach środków na rachunkach funduszu motywacyjnego) przekazano wpływy środków pieniężnych w łącznej kwocie 483,4 (w 2007 r. – 740 tys. zł), a wydatkowano 331,3 (w 2007 r. – 527 tys. zł).

W Izbie Celnej w Warszawie stwierdzono, że na wykonanie i uruchomienie systemu klimatyzacji ze środków dochodów własnych wydatkowano 87,8 tys. zł, pomimo że w dniu zapłaty plan finansowy dochodów własnych w paragrafie 4300 Zakup usług pozostałych zakładał wydatki w kwocie 0,7 tys. zł, tj. o 87,1 tys. zł niższej. Decyzja ustalająca plan finansowy dochodów własnych i określająca wydatki została zmieniona dopiero po dacie dokonania zapłaty za ww. fakturę. Dokonywanie wydatków nie ujętych w planie finansowym dochodów własnych było niezgodne z § 9 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 29 czerwca 2006 r. w sprawie gospodarki finansowej jednostek budżetowych, zakładów budżetowych i gospodarstw pomocniczych oraz trybu postępowania przy przekształcaniu w inną formę organizacyjno-prawną⁶⁰ oraz stanowiło naruszenie dyscypliny finansów publicznych określone w art. 11 ust. 1 ustawy o naruszeniu dyscypliny finansów publicznych. Wydatek z rachunku dochodów własnych został zrefundowany z wydatków budżetowych. Podobnie, faktury za materiały eksploatacyjne na kwotę 310,4 tys. zł zostały opłacone z rachunku dochodów własnych, pomimo iż takich wydatków nie ujęto w planie finansowym dochodów własnych Izby na dzień zapłaty faktur. Przelewu na kwotę 124,5 tys. zł ze środków budżetowych dokonano (po dacie wystawienia faktury), pomimo że w planie finansowym Izby na 2008 r. na dzień dokonania tej płatności były ujęte wydatki w wysokości 50 tys. zł, tj. niższej o 74,5 tys. zł. Następnie kwota 124,5 tys. zł została przekazana z rachunku bankowego dochodów własnych na wydatki budżetowe tytułem

⁵⁹ Ustawa z dnia 17 czerwca 1996 r. o postępowaniu egzekucyjnym w administracji art. 64 § 1 i § 6, art. 64c § 2 oraz art. 66 § 3 stanowi za jakie czynności i w jakiej wysokości organ egzekucyjny pobiera opłaty w egzekucji należności pieniężnych (Dz.U. z 2005 r. Nr 229, poz. 1954).

⁶⁰ 1. Kierownicy państwowych jednostek budżetowych gromadzących dochody ze źródeł własnych opracowują, odrębne dla każdego ze źródeł tych dochodów, plany finansowe dochodów własnych i wydatków z nich finansowanych na okres, w którym dochody te będą wydatkowane, z uwzględnieniem rozliczeń z budżetem. 4. Z dochodów własnych jednostki budżetowej mogą być dokonywane wydatki do wysokości posiadanych środków (Dz.U. Nr 116, poz. 783 ze zm.)

„refundacji wydatków”. Decyzją Dyrektora Izby plan wydatków budżetowych w odpowiednim rozdziale został zwiększony, a kwota 196,5 tys. zł przekazana z rachunku bankowego wydatków budżetowych na rachunek dochodów własnych tytułem „refundacji wydatków dokonanych z rachunku dochodów własnych.

NIK ocenia negatywnie działania polegające na czasowym zasilaniu rachunku dochodów własnych ze środków budżetowych. W ocenie NIK niedopuszczalne są również działania polegające na ponoszeniu wydatków ze środków dochodów własnych, a następnie „refundowaniu” ich ze środków budżetowych.

5. Informacje dodatkowe o przeprowadzonej kontroli

Protokół

Protokoły z kontroli w Ministerstwie Finansów i 15 izbach celnych zostały podpisane przez kierowników kontroli bez zastrzeżeń. Zastrzeżenia do protokołu wniósł Dyrektor Izby Celnej w Szczecinie. Zastrzeżenia w zakresie ewidencji księgowej i sprawozdawczości budżetowej, a także należności, zmian w planie finansowym oraz wydatków majątkowych zostały częściowo uwzględnione. Następnie Dyrektor Izby Celnej w Szczecinie złożył zastrzeżenia do nieuwzględnionej części zastrzeżeń. Uchwałą Komisji Odwoławczej zastrzeżenia dotyczące zmian planu finansowego, zaległości oraz realizacji umowy na remont uwzględniono w całości, natomiast zastrzeżenia dotyczące wydatkowania środków z rezerwy budżetowej uwzględniono częściowo⁶¹.

Narady pokontrolne przeprowadzono w 4 Izbach Celnych (w Białymstoku, Kielcach, Olsztynie i Poznaniu).

Wystąpienie pokontrolne

Do Ministra Finansów i dyrektorów wszystkich 16 izb celnych skierowano wystąpienia pokontrolne. Najwyższa Izba Kontroli wniosowała o

- wyeliminowanie w Ministerstwie Finansów i izbach celnych uchybień i nieprawidłowości w prowadzonej ewidencji księgowej i stosowanych systemach informatycznych, dostosowanie wewnętrznych uregulowań w zakresie rachunkowości i inwentaryzacji do zapisów ustawy o rachunkowości oraz zapewnienie ich stosowania,
- podjęcie działań w celu zapewnienia jednostkom podległym sprzętu niezbędnego do ich sprawnego i prawidłowego funkcjonowania w sytuacji posiadania środków na rachunku Polskiego Funduszu Stabilizacyjnego.
- przekazanie na dochody budżetu państwa kwoty zgromadzonej na rachunku prowadzonym w związku z umowami zawartymi z koncernami Philip Morris i Japan Tobacco oraz przyjmowanie na dochody budżetu państwa środków gromadzonych na tym rachunku w latach przyszłych,
- poprawę efektywności egzekucji dochodów z ceł,
- przestrzeganie procedur wydatkowania środków z UE i innych źródeł niepodlegających zwrotowi,

⁶¹ Podpisana w dniu 28 kwietnia 2009 r. przez Wiceprezesa NIK.

- przestrzeganie przepisów ustawy Prawo zamówień publicznych, zawieranie pisemnych umów na realizację usług i dostaw oraz przyspieszenie realizacji zadań inwestycyjnych,
- odprowadzanie podatku od nieruchomości w prawidłowych kwotach i we właściwych terminach,
- uproszczenie dostępu do informacji na temat sposobu doręczania i akceptowalnych formatów dokumentów elektronicznych na stronie BIP Ministerstwa Finansów poprzez odpowiednią zmianę organizacji tej strony.

Ponadto NIK sformułowała uwagi dotyczące między innymi nieprawidłowości w:

- ewidencjonowaniu z opóźnieniem danych niezbędnych do prawidłowego sporządzenia sprawozdań budżetowych; w Centrali Ministerstwa Finansów zobowiązania z tytułu dodatkowego wynagrodzenia rocznego w kwocie 11.761,0 tys. zł, zostały ujęto w księgach rachunkowych po terminie opracowania rocznego sprawozdania Rb-28; na skutek tego wykazane zostały dopiero w sprawozdaniu skorygowanym przez Centralę Ministerstwa Finansów 31 marca 2009 r. oraz w sprawozdaniu łącznym części 19 dopiero 27 kwietnia 2009 r. (po zakończeniu kontroli),
- przeniesieniu danych ze sprawozdań jednostkowych do sprawozdań łącznych, tj. kwotę 2,0 tys. zł do sprawozdania Rb-Z ze sprawozdania Izby Celnej w Białymstoku i 20,5 tys. zł do sprawozdania Rb-N ze sprawozdania Urzędu Kontroli Skarbowej w Szczecinie; poza tym ze sprawozdania Rb-28 Izby Skarbowej w Białymstoku nieprawidłowo przeniesiono kwotę zobowiązań w wysokości 70,7 tys. zł z tytułu dotacji na dopłaty do posiłków w barach mlecznych⁶²; nieprawidłowości te nie zostały zidentyfikowana przez pracownika Ministerstwa Finansów w ramach weryfikacji sprawozdań, zostały skorygowane w trakcie kontroli,
- zarządzaniu należnościami budżetu państwa; wystąpiły przypadki nierzetelnego i opieszałego działania w celu skutecznego egzekwowania należności budżetowych, jak również przykłady nieumiejętnego, nierzetelnego i niegospodarnego zarządzania należnościami (nieściągalnymi, umorzonymi, zaległościami) oraz ich ewidencjonowania; te sytuacje świadczą o potrzebie zwiększenia nadzoru nad działaniem izb celnych w tym zakresie.

Minister Finansów w piśmie z dnia 6 maja 2009 r. przekazał Najwyższej Izbie Kontroli informację o przyjęciu wniosków do realizacji i podjęciu działań w celu ich wykonania. Poinformował między innymi o:

⁶² Rozdział 55003 § 2630.

- dostosowaniu, począwszy od 2009 r., ewidencji należności długoterminowych do wymogów rozporządzenia w sprawie szczególnych zasad rachunkowości poprzez dokonanie zmian w polityce rachunkowości Centrali MF;
- kontynuowaniu bieżącego monitorowania przyczyn powstawania zaległości z ceł, i skierowaniu do Sejmu projektu ustawy o Służbie Celnej, uwzględniającej wprowadzenie systemu motywującego dla funkcjonariuszy pełniących służbę w komórkach egzekucyjnych;
- przygotowaniu projektu zarządzenia Dyrektora Generalnego w sprawie monitorowania, zbierania informacji i prowadzenia ewidencji projektów współfinansowanych ze środków pochodzących z UE lub innych bezzwrotnych źródeł zagranicznych;
- podjęciu przygotowań do przeprowadzenia nowego postępowania na opracowanie dokumentacji projektowo-kosztorysowej; przystąpieniu do przygotowania zakupu nowych serwerów dla izb celnych, w których stwierdzono największe obciążenia tych urzędów;
- zweryfikowaniu podstawy naliczania podatku od nieruchomości i dokonaniu 13 lutego 2009 r. korekty deklaracji za 2008 r.

Poza tym Ministerstwo Finansów zobowiązało się do skierowania do poszczególnych departamentów/biur pism dyscyplinujących w sprawie obowiązku niezwłocznego przekazywania przez komórki merytoryczne zatwierdzonych dowodów księgowych do komórek księgowych. Odnośnie wniosku dotyczącego przekazania na dochody budżetu państwa środków wpłaconych w 2008 r. przez koncerny Phillip Morris i Japan Tobacco (19.007,8 tys. zł) Minister Finansów zobowiązał się uzyskać w 2009 r. jednoznaczną opinię umożliwiającą podjęcie decyzji w sprawie przeznaczenia tych środków, przy jednoczesnym zapewnieniu realizacji zobowiązań umownych Rzeczypospolitej Polskiej.

Dyrektorzy izb celnych, do których zostały skierowane wystąpienia pokontrolne poinformowali odpowiednie Delegatury NIK o przyjęciu wniosków do realizacji i podjęciu działań w celu ich wykonania. Poinformowano między innymi o:

- skierowaniu pism dyscyplinujących w sprawie bezwzględnego przestrzegania przepisów ustawy o rachunkowości,
- zwróceniu się do Koordynatora Systemu ZEFIR o usunięcie wad w systemie,
- zwiększeniu obsady Wydziału Egzekucji i Likwidacji Towarów w Izbie Celnej w Toruniu w celu dalszego doskonalenia organizacji pracy służb windykacyjnych,

- wprowadzeniu do stosowania, w Izbie Celnej w Kielcach, aplikacji „rozliczenie wniosków” – program monitoruje plan finansowy z uwzględnieniem wniosków składanych przez wszystkie komórki organizacyjne w momencie ich planowania,
- skorygowaniu zawyżonej kwoty należności umorzonych oraz ujęciu w ewidencji księgowej należności pominiętych,
- zwrocie zawyżonej o 349,0 zł kwoty za usługę sprzątania.

Dyrektor Izby Celnej w Opolu złożył zastrzeżenia do wystąpienia pokontrolnego, które – uchwałą NIK podpisaną w dniu 18 maja 2009 r. – uwzględniono w części dotyczącej zarzutu dzielenia zamówienia.

W związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami w zakresie poniesionych wydatków i zleconych zamówień publicznych Delegatury NIK w Białymstoku, Kielcach, Opolu i Warszawie skierują zawiadomienia o naruszeniu dyscypliny finansów publicznych.

Finansowe rezultaty kontroli

Na finansowe rezultaty kontroli złożyły się nieprawidłowości w kwocie 42.527,4 tys. zł, z tego: 40.898,5 tys. zł w Ministerstwie Finansów oraz 1.628,9 tys. zł w izbach celnych⁶³.

A. Finansowe lub sprawozdawcze skutki nieprawidłowości w kwocie 42.016,4 tys. zł, w tym:

1. Uszczuplenie środków lub aktywów; 29.044,3 tys. zł (w Ministerstwie Finansów) (str. 6, 7, 17, 34);
2. Kwoty wydatkowane z naruszeniem prawa na kwotę 927,4 tys. zł (Izba Celna w Białymstoku, Opolu i Warszawie) (str. 25, 30, 32, 39);
3. Sprawozdawcze skutki nieprawidłowości na kwotę 11.932,2 tys. zł, z tego: 11.761 tys. zł (w Ministerstwie Finansów) oraz 171,2 tys. zł (Izba Celna w Kielcach, Katowicach, Warszawie) (str. 7, 13);
4. Potencjalne finansowe lub sprawozdawcze skutki nieprawidłowości na kwotę 113,1 tys. zł, w tym: 93,2 tys. zł (w Ministerstwie Finansów) (str. 11, 42);

B. Korzyści finansowe w kwocie 509,9 tys. zł, z tego:

1. Pozyskane pożytki finansowe na kwotę 509,9 tys. zł (Izba Celna w Poznaniu i Katowicach) (str. 21, 31, 44);

⁶³ Stan na 22 maja 2009 r. z 8 izb celnych (w Białymstoku, Białej Podlaskiej, Katowicach, Kielcach, Opolu, Poznaniu, Szczecinie i Warszawie).

Załącznik nr 1

Dochody budżetowe

L.p.	Wyszczególnienie	2007	2008		5:3	5:4
		Wykonanie	Ustawa	Wykonanie		
		tys. zł			%	
1	2	3	4	5	6	7
	Ogółem, z tego	2.481.069,3	2.632.606,0	2.442.660,3	98,5	92,8
1.	Dział 500 Handel	1.738.319,9	1.993.000,0	1.728.045,8	99,4	86,7
1.1.	Rozdział 50095 Pozostała działalność	1.738.319,6	1.993.000,0	1.728.045,8	99,4	86,7
1.1.1.	§ 0060 Cła	1.747.593,3	1.993.000,0	1.728.780,4	98,9	86,7
1.1.2.	§ 0920 Pozostałe odsetki	-9.224,1	0,0	-734,6	8,0	0,0
2.	Dział 550 Hotele i restauracje	0,9	0,0	0,0	1,1	0,0
2.1.	Rozdział 55003 Bary mleczne	0,9	0,0	0,0	1,1	0,0
3.	Dział 750 – Administracja publiczna	242.842,9	198.542,0	229.557,0	94,5	115,6
3.1.	Rozdział 75001 Urzędy naczelných i centralnych organów administracji rządowej	2.307,9	1.646,0	3.210,5	139,1	195,1
3.2.	Rozdział 75008 Izby skarbowe	3.768,7	2.568,0	2.621,7	69,6	102,1
3.3.	Rozdział 75009 Urzędy skarbowe	158.545,4	130.050,0	155.245,0	97,9	119,4
3.3.1.	§ 0570 Grzywny, mandaty i inne kary pieniężne od osób fizycznych	37.878,9	31.776,0	44.118,7	116,5	138,8
3.3.2.	§ 0690 Wpływy z różnych opłat	10.741,9	9.215,0	10.108,7	94,1	109,7
3.3.3.	§ 2400 Wpływy do budżetu nadwyżki dochodów własnych lub środków obrotowych	92.006,2	80.000,0	80.001,4	86,9	100,0
3.4.	Rozdział 75010 Urzędy kontroli skarbowej	12.223,1	8.954,0	12.841,7	105,1	143,4
3.4.1.	§ 0570 Grzywny, mandaty i inne kary pieniężne od osób fizycznych	11.740,8	8.647,0	12.093,1	103,0	139,9
3.5.	Rozdział 75013 Izby celne i urzędy celne	64.625,1	54.564,0	53.441,0	82,7	97,9
3.5.1.	§ 0570 Grzywny, mandaty i inne kary pieniężne od osób fizycznych	39.321,1	34.058,0	27.570,7	70,1	81,0
3.5.2.	§ 0970 Wpływy z różnych dochodów	11.131,8	7.266,0	12.583,8	113,0	173,2
3.6.	Rozdział 75046 Komisje egzaminacyjne	288,8	760,0	545,6	188,9	71,8
3.7.	Rozdział 75095 Pozostała działalność	786,5	0,0	1.316,1	167,3	0,0
3.8.	Rozdział 75097 Gospodarstwa pomocnicze	297,3	0,0	355,5	112,8	0,0
4.	Dział 756 – Dochody od osób prawnych, od osób fizycznych i od innych jednostek nieposiadających osobowości prawnej oraz wydatki związanych z ich poborem	73.108,6	73.650,0	70.065,1	95,8	95,1
4.1.	Rozdział 75619 Wpływy z różnych rozliczeń	205,0	0,0	22,8	11,1	0,0
4.2.	Rozdział 75647 Pobór podatków, opłat i niepodatkowych należności budżetowych	72.903,6	73.650,0	70.042,3	96,1	95,1
4.2.1.	§ 0690 Wpływy z różnych opłat	72.903,6	73.650,0	70.042,3	96,1	95,1
5.	Dział 758 Różne rozliczenia	426.789,7	367.414,0	414.992,4	97,2	113,0
5.1.	Rozdział 75813 Rozliczenia z tytułu odpowiedzialności Skarbu Państwa za wkłady oszczędnościowe ludności	6.401,5	0,0	1.581,8	24,7	0,0
5.1.1.	§ 0600 Wpływy z tytułu realizacji odpowiedzialności Skarbu Państwa za wkłady oszczędnościowe ludności	6.401,5	0,0	1.581,8	24,7	0,0
5.2.	Rozdział 75814 Różne rozliczenia finansowe	420.388,2	367.414,0	413.410,6	98,3	112,5
5.2.1.	§ 0690 Wpływy z różnych opłat	26.569,4	20.000,0	41.269,4	155,3	206,4
5.2.2.	§ 0920 Pozostałe odsetki	393.522,3	347.410,0	371.534,6	94,4	1,1
6.	Dział 801 Oświata i wychowanie	7,2	0,0	0,0	0,0	0,0
6.1.	Rozdział 80142 Ośrodki szkolenia, kształcenia i doskonalenia kadr	7,2	0,0	0,0	0,0	0,0

Wydatki budżetowe

Lp	Wyszczególnienie	2007	2008				6:3	6:4	6:5
		Wykonanie	Ustawa	Budżet po zmianach	Wykonanie	w tym:			
						wydatki niewygasające			
		tys. zł					%%		
1	2	3	4	5	6	6a	7	8	9
	Część 19 – Budżet, finanse publiczne i instytucje finansowe ogółem**, w tym:	5.004.701	5.138.884	5.800.183	5.515.830	13.457	110,2	107,3	95,1
1.	010 - Rolnictwo i łowiectwo	-	-	229	229	-	-	-	100,0
1.1.	01017 - Ochrona roślin	-	-	229	229	-	-	-	100,0
2.	150 - Przetwórstwo przemysłowe	24.722	26.000	26.090	13.590	-	55,0	52,3	52,1
2.1.	15018 - Rozliczenia związane z systemem dopłat do oprocentowania kredytów eksportowych o stałych stopach procentowych	24.650	26.000	26.000	13.500	-	54,8	51,9	51,9
2.2.	15095 - Pozostała działalność	72	-	90	90	-	125,0	-	100,0
3.	550 - Hotele i restauracje	17.870	22.000	22.000	21.755	-	121,7	98,9	98,9
3.1	55003 - Bary mleczne	17.870	22.000	22.000	21.755	-	121,7	98,9	98,9
4.	750 - Administracja publiczna	4.459.753	4.705.012	5.046.216	4.793.613	10.434	107,5	101,9	95,0
4.1	75001 - Urzędy naczelných i centralnych organów administracji rządowej	314.118	301.126	377.417	344.937	2.415	109,8	114,6	91,4
4.2	75008 - Izby skarbowe	268.761	285.200	315.925	302.152	1.175	112,4	105,9	95,6
4.3	75009 - Urzędy skarbowe	2.339.872	2.475.382	2.636.072	2.534.779	19	108,3	102,4	96,2
4.4	75010 - Urzędy kontroli skarbowej	470.509	477.478	497.375	471.454	-	100,2	98,7	94,8
4.5	75013 - Izby celne i urzędy celne	943.293	1.032.819	1.092.320	1.041.025	4.998	110,4	100,8	95,3
4.6	75046 - Komisje egzaminacyjne	586	922	770	586	-	100,0	63,6	76,1
4.7	75060 - Pomoc zagraniczna	-	-	3.500	3.500	-	-	-	100,0
4.8	75095 - Pozostała działalność	122.614	132.085	122.837	95.180	1.827	77,6	72,1	77,5
5.	752 - Obrona narodowa	175	187	187	178	-	101,7	95,2	95,2
5.1	75212 - Pozostałe wydatki obronne	175	187	187	178	-	101,7	95,2	95,2
6.	754 - Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa	54	58	58	56	-	103,7	96,6	96,6
6.1	75414 - Obrona cywilna	54	58	58	56	-	103,7	96,6	96,6
7.	756 - Dochody od osób prawnych, od osób fizycznych i od innych jednostek nie posiadających osobowości prawnej	407.279	315.177	355.874	337.174	3.023	83,0	107,0	94,8
7.1	75647 - Pobór podatków, opłat i niepodatkowych należności budżetowych	407.279	315.177	355.874	337.174	3.023	83,0	107,0	94,8
8.	758 - Różne rozliczenia	94.848	70.450	349.529	349.235	-	368,2	495,7	99,9
8.1	75810 - Uzupełnienie funduszy statutowych banków państwowych i innych instytucji finansowych	-	70.000	170.000	170.000	-	-	242,9	100,0
8.2	75823 - Partie polityczne	94.848	450	179.226	178.933	-	188,7	39.762,9	99,8
8.3	75824 - Komitety wyborcze	-	-	303	302	-	-	-	99,7

Zatrudnienie i wynagrodzenia

Lp.	Wyszczególnienie	Wykonanie 2007			Wykonanie 2008			8:5
		Przeciętne zatrudnienie wg Rb-70	Wynagrodzenia wg Rb-70	Przeciętne miesięczne wynagrodzenie na jednego pełnozatrudnionego	Przeciętne zatrudnienie wg Rb-70	Wynagrodzenia wg Rb-70	Przeciętne miesięczne wynagrodzenie na jednego pełnozatrudnionego	
		etaty	zł	zł	etaty	tys. zł	zł	
1	2	3	4	5	6	7	8	9
1.	Część 19 - Budżet, finanse publiczne i instytucje finansowe Dział 750 - Adm. publiczna, ogółem wg statusu zatrudnienia*, w tym:	65.375	3.116.255,8	3.972,3	65.876	3.559.244,3	4.502,5	1,1
1.1.	01 osoby nieobjęte mnożnikowym systemem wynagrodzeń	1.522	47.965,7	2.626,2	1.473	51.497,4	2.913,4	1,1
1.2.	02 osoby zajmujące kierownicze stanowiska państwowe	8	1.107,8	11.539,3	9	1.263,8	11.701,7	1,0
1.3.	03 członkowie korpusu służby cywilnej	50.125	2.453.624,6	4.079,2	50.617	2.798.918,3	4.608,0	1,1
1.4.	08 funkcjonariusze służby celnej	13.595	595.475,6	3.650,1	13.660	686.841,3	4.190,1	1,2
1.5.	10 żołnierze i funkcjonariusze	1	71,9	5.990,7	0	0,0	0,0	0,0
1.6.	16 osoby zajmujące wysokie stanowiska państwowe niebędące kierowniczymi stanowiskami państwowymi ani kierowniczymi stanowiskami w służbie zagranicznej.	124	18.010,4	12.103,7	117	20.723,6	14.760,4	1,2
w tym:								
2	Rozdz. 75001 - Urzędy naczelnych i centralnych organów administracji rządowej, w tym:	2.107	174.440,9	6.899,3	2.201	193.240,0	7.316,4	1,1
2.1.	01	138	6.176,5	3.729,8	141	6.354,4	3.755,6	1,0
2.2.	02	8	1.107,8	11.539,3	9	1.263,8	11.701,7	1,0
2.3.	03	1.606	131.441,0	6.820,3	1.698	145.324,7	7.132,2	1,1
2.4.	08	230	17.633,4	6.388,9	236	19.573,5	6.911,5	1,1
2.5.	10	1	71,9	5.990,7	-	-	-	-
2.6.	16	124	18.010,4	12.103,7	117	20.723,6	14.760,4	1,2
3.	Rozdz. 75008 - Izby skarbowe, w tym:	3.852	198.635,4	4.297,2	3.910	229.892,9	4.899,7	1,1
3.1.	01	159	5.334,6	2.795,9	144	5.622,9	3.254,0	1,2
3.2.	03	3.693	193.300,8	4.361,9	3.766	224.270,0	4.962,6	1,1
4.	Rozdział 75009 - Urzędy skarbowe, w tym:	38.811	1.712.968,4	3.678,0	39.104	1.978.028,9	4.215,3	1,2
4.1.	01	738	20.381,3	2.301,4	702	21.874,3	2.596,7	1,1
4.2.	03	38.073	1.692.587,0	3.704,7	38.402	1.956.154,6	4.244,9	1,2
5.	Rozdział 75010 - Urzędy kontroli skarbowej, w tym:	5.358	361.923,1	5.629,0	5.369	382.613,9	5.938,6	1,1
5.1.	01	252	8.228,7	2.721,1	249	8.334,0	2.789,2	1,0
5.2.	03	5.106	353.694,4	5.772,5	5.120	374.279,8	6.091,8	1,1
6.	Rozdział 75013 - Izby celne i urzędy celne, w tym:	15.247	668.288,1	3.652,6	15.292	775.468,6	4.225,9	1,2
6.1.	01	235	7.844,6	2.781,8	237	9.311,7	3.274,2	1,2
6.2.	03	1.647	82.601,3	4.179,4	1.631	98.889,2	5.052,6	1,2
6.3.	08	13.365	577.842,2	3.603,0	13.424	667.267,8	4.142,3	1,2

* Status zatrudnienia określony został w rozporządzeniu MF z dnia 27 czerwca 2006 r. w sprawie sprawozdawczości budżetowej

Koszty eksploatacyjne nieruchomości użytkowanych przez Izby Skarbowe w 2008 r.

L.p.	Izba Skarbowa	Liczba urzędów skarbowych	Liczba pracowników	Liczba czynnych podatkników	Łączna (izba wraz z podległymi urzędami) powierzchnia netto użytkowanych budynków budowli i lokali	w tym		Koszty eksploatacyjne	Koszt najmu	6:4	6:5	8:4	8:5	8:6	9:7
						m ²	Wynajmowanych								
tys. zł															
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	
1	w Białymstoku	15	1.093	472.360	31.000,6	530,4	3.165.387	101.940	28,4	0,07	2.896,1	6,7	102,1	192,2	
2	w Bydgoszczy	23	2.326	898.877	51.642,2	329,1	3.518.789	23.841	22,2	0,06	1.512,8	3,9	68,1	72,4	
3	w Gdańsku	21	2.471	1.039.134	55.201,8	2.062,7	3.697.394	589.452	22,3	0,05	1.496,3	3,6	67,0	285,8	
4	w Katowicach	37	5.304	2.025.670	131.317,4	1.877,2	9.208.007	318.627	24,8	0,06	1.736,0	4,5	70,1	169,7	
5	w Kielcach	15	1.165	516.755	21.580,8	1.326,4	1.434.039	262.427	18,5	0,04	1.230,9	2,8	66,4	197,8	
6	w Krakowie	28	3.521	1.396.271	74.743,5	1.915,3	4.820.784	433.151	21,2	0,05	1.369,2	3,5	64,5	226,1	
7	w Lublinie	22	1.972	812.503	37.855,5	2.443,0	2.464.853	655.600	19,2	0,05	1.249,9	3,0	65,1	268,4	
8	w Łodzi	29	3.265	1.126.454	68.642,9	1.850,5	5.189.470	356.622	21,0	0,06	1.589,4	4,6	75,6	192,7	
9	w Olsztynie	16	1.433	622.164	31.188,3	237,2	2.183.683	30.419	21,8	0,05	1.523,9	3,5	70,0	128,2	
10	w Opolu	13	1.044	409.773	26.530,3	3.477,5	1.393.927	1.161.182	25,4	0,06	1.335,2	3,4	52,5	333,9	
11	w Poznaniu	40	4.287	1.592.936	89.097,9	12.233,4	5.290.068	5.664.499	20,8	0,06	1.234,0	3,3	59,4	463,0	
12	w Rzeszowie	23	1.790	770.985	43.821,7	2.167,9	2.553.208	286.310	24,5	0,06	1.426,4	3,3	58,3	132,1	
13	w Szczecinie	20	2.175	770.023	56.188,6	2.651,0	3.420.460	679.683	25,8	0,07	1.572,6	4,4	60,9	256,4	
14	w Warszawie	51	6.347	2.450.617	134.064,6	10.607,5	14.636.431	7.009.107	21,1	0,05	2.306,0	6,0	109,2	660,8	
15	w Wrocławiu	34	3.563	1.327.310	96.754,8	4.697,6	5.682.022	902.168	27,2	0,07	1.594,7	4,3	58,7	192,0	
16	w Zielonej Górze	14	1.258	474.480	31.999,1	2.930,2	2.462.408	677.646	25,4	0,07	1.957,4	5,2	77,0	231,3	
	Razem	401	43.014	16.706.312	981.623,0	51.336,9	71.120.930	19.152.674	22,8	0,06	1.653,4	4,3	72,5	373,1	

Źródło: dane w kolumnach 6 - 9 z "MACHINY" – Departament Finansów Resortu

Załącznik nr 5

Koszty eksploatacyjne nieruchomości użytkowanych przez izby celne w 2008 r.

Lp.	Izba Celną	Liczba urzędów celnych i oddziałów	Liczba pracowników	Liczba podmiotów prowadzących działalność gospodarczą we własności poszczególnych izb celnych, które w roku 2008 dokonały czynności celnych	Liczba obsłużonych dokumentów celnych	Liczba podmiotów podlegających szczegółnemu nadzorowi podatkowemu	Liczba podmiotów prowadzących działalność gospodarczą we własności poszczególnych izb celnych, które w roku 2008 były zobowiązane do złożenia deklaracji AKC3	Liczba podatników, którzy w roku 2008 złożyli deklarację AKCU	Liczba przyjętych deklaracji akcyzowych - AKC3 i AKCU- samochoody	Liczba osób przekraczających granicę (granica wschodnia i lotniska)	Ruch pojazdów samochodowych (osobowych, ciężarowych i autobusów) przez granicę wschodnią	m ²						tys. zł					
												Powierzchnia obiektów w trwałym zarządzie.	Powierzchnia obiektów najmowanych	Powierzchnia obiektów użyzanych	Powierzchnia ogółem netto	Powierzchnia biurowa netto	Powierzchnia magazynowa Dep.+Mund.+Likwid.	Powierzchnia Placów Odpraw+Parkingów	Koszty najmu / rok	Koszty eksploatacji	Koszty łączne		
1		2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	
1	Biała Podlaska	3/18	1.633	2.361	1.117.085	12.129	671	47.176	57.581	8.751.621	3.912.865	12.406,8	9.652,5	7.230,8	29.290,1	5.663,2	2.407,90	3.998,00	789	591	1.380		
2	Białystok	3/10	1.110	1.581	619.356	10.108	420	23.180	28.844	2.669.544	1.703.428	30.825,5	3.470,6	8.017,2	42.313,3	7.717,2	10.390,78	69.296,14	958	3.785	4.743		
3	Gdynia	3/18	1.130	4.461	500.687	16.058	467	53.531	64.668	1.092.986	647	32.754,5	3.524,8	9.714,9	45.994,2	9.752,0	5.025,87	46.829,00	567	2.645	3.212		
4	Katowice	4/11	1.222	7.516	512.378	28.452	1.716	84.343	123.543	1.678.883	-	1.775,1	15.371,9	5.366,2	22.513,2	9.759,5	3.710,66	8.467,20	2.559	1.291	3.849		
5	Kielce	1/3	192	1.260	48.855	6.410	673	24.790	51.289	25	-	4.745,3	487,0	-	5.232,3	2.381,9	2.745,84	43.374,00	75	183	258		
6	Kraków	3/7	862	5.332	202.716	35.925	1.226	62.439	90.434	1.801.331	-	12.253,0	4.738,0	1.395,0	18.385,9	5.106,6	146,30	21.388,66	1.259	1.193	2.453		
7	Łódź	3/5	732	4.605	289.956	11.471	1.071	45.812	65.021	313.842	-	4.830,7	8.115,8	42,9	12.989,4	5.543,5	3.083,40	252,00	1.951	502	2.453		
8	Olsztyn	2/10	895	1.378	230.552	9.277	490	31.940	39.442	1.901.390	1.001.456	13.646,4	1.949,4	5.302,8	20.898,7	4.479,5	393,43	13.891,50	235	556	791		
9	Opole	1/3	263	1.199	36.655	6.608	319	27.890	31.941	-	-	4.147,7	2.221,9	-	6.369,5	2.783,2	3.851,02	33.850,88	514	463	977		
10	Poznań	4/9	1.090	6.920	361.481	22.774	2.201	105.029	181.343	890.993	-	12.655,2	6.707,4	1.126,6	20.489,2	7.844,8	9.059,30	38.988,00	1.409	1.253	2.662		
11	Przemysł	3/16	1.175	2.662	484.304	14.936	1.063	36.476	54.458	10.289.074	2.359.366	13.178,0	2.488,0	6.897,0	22.563,0	5.335,0	741,42	64.386,00	320	688	1.009		
12	Rzepin	2/4	666	1.520	134.003	6.508	325	34.491	49.735	-	-	8.777,1	2.584,0	8.845,2	20.206,3	5.198,8	6.270,18	3.900,00	321	1.280	1.601		
13	Szczecin	2/10	937	2.729	166.507	14.248	586	44.509	50.547	206.676	-	7.012,8	3.305,2	5.555,4	15.873,4	5.759,9	738,36	8.000,00	1.029	561	1.590		
14	Toruń	2/5	510	2.577	108.874	10.859	661	47.872	63.420	-	-	9.152,9	2.009,1	635,0	11.797,0	3.376,9	963,00	45.932,00	225	523	748		
15	Warszawa	7/22	1.931	16.917	1.182.017	23.732	2.507	84.429	140.511	4.642.709	-	15.059,3	13.439,2	7.041,1	35.539,5	11.714,3	263,74	48.698,00	14.572	1.228	15.799		
16	Wrocław	3/8	946	4.875	230.188	27.357	612	76.315	91.196	1.047.963	-	30.722,4	2.710,3	3.414,5	36.847,2	6.745,2	1.803,00	74.404,00	607	1.027	1.635		
	Ogółem	46/159	15.292	67.893	6.225.614	256.852	15.008	830.222	1.183.973	35.287.037	8.977.762	213.942,7	82.775,0	70.584,4	367.302,0	99.161,4	51.594,20	525.655,38	27.390	17.769	45.159		

Koszty działalności Izb Celnych w 2008 r.

Lp.	Izba Celna	Liczba obsługiwanych dokumentów celnych na 1 pracownika	tys. zł					tys. zł					Koszty łączne (najmu i eksploatacji) na 1 dokument celny					
			Wydatki ogółem na 1 pracownika	Koszty utrzymania bieżącego przypadające na 1 pracownika	Wydatki ogółem na 1 dokument celny	Wydatki ogółem na 1 dokument celny	Powierzchnia izby ogółem na 1 pracownika w m2	Koszty eksploatacji na 1 pracownika	Koszty eksploatacji na 1 m2 powierzchni ogółem	Koszty najmu 1 metra wynajmowanej powierzchni	Koszty łączne (najmu i eksploatacji) na 1 pracownika							
												4		5	6	7	8	9
1	2	3																
1	Biała Podlaska	684,1	61,5	7,7	0,1	0,01	17,9	0,4	0,02	0,1	0,9	0,00						
2	Białystok	557,9	65,2	9,6	0,1	0,02	38,1	3,4	0,09	0,3	4,3	0,01						
3	Gdynia	443,1	65,7	8,6	0,1	0,02	40,7	2,3	0,06	0,2	2,8	0,01						
4	Katowice	419,3	70,4	9,5	0,2	0,02	18,4	1,1	0,06	0,2	3,2	0,01						
5	Kielce	255,1	74,6	13,1	0,3	0,05	27,3	1,0	0,03	0,2	1,4	0,01						
6	Kraków	235,3	73,7	12,3	0,3	0,05	21,3	1,4	0,06	0,3	2,9	0,01						
7	Łódź	396,1	71,6	13,2	0,2	0,03	17,7	0,7	0,04	0,2	3,4	0,01						
8	Olsztyn	257,6	71,4	9,0	0,3	0,03	23,4	0,6	0,03	0,1	0,9	0,00						
9	Opole	139,5	70,3	11,9	0,5	0,09	24,2	1,8	0,07	0,2	3,7	0,03						
10	Poznań	331,8	70,1	10,9	0,2	0,03	18,8	1,2	0,06	0,2	2,4	0,01						
11	Przemysł	412,2	66,8	9,7	0,2	0,02	19,2	0,6	0,03	0,1	0,9	0,00						
12	Rzepin	201,2	73,7	10,4	0,4	0,05	30,3	1,9	0,06	0,1	2,4	0,01						
13	Szczecin	177,7	70,3	8,5	0,4	0,05	16,9	0,6	0,04	0,3	1,7	0,01						
14	Toruń	213,5	74,9	9,9	0,4	0,05	23,1	1,0	0,04	0,1	1,5	0,01						
15	Warszawa	612,3	70,9	11,7	0,1	0,02	18,4	0,6	0,03	1,1	8,2	0,01						
16	Wrocław	243,2	71,8	10,1	0,3	0,04	38,9	1,1	0,03	0,2	1,7	0,01						
	Ogółem	407,1	69,2	10,1	0,2	0,02	24,0	1,2	0,05	0,3	3,0	0,01						

**Wykaz skontrolowanych podmiotów oraz jednostek organizacyjnych NIK,
które przeprowadziły w nich kontrole oraz osób zajmujących kierownicze stanowiska
odpowiedzialnych za kontrolowaną działalność**

Lp.	Jednostka NIK, która prowadziła kontrolę	Jednostki objęte kontrolą	Osoby zajmujące kierownicze stanowiska odpowiedzialne za kontrolowaną działalność
1.	Departament Budżetu i Finansów	Ministerstwo Finansów	Mirosław Adamczyk – Dyrektor Generalny Ministerstwa Finansów od 1 lutego 2008 r. do 18 marca 2009 r. Jacek Gdański – Dyrektor Generalny MF od 19 marca 2009 r.
2.	Delegatura NIK w Białymstoku	Izba Celna w Białymstoku	Mirosław Sienkiewicz – Dyrektor IC w Białymstoku od 01.05.2002 r.
3.	Delegatura NIK w Bydgoszczy	Izba Celna w Toruniu	Wojciech Baranowski – Dyrektor IC w Toruniu od 17.06.2008r. (p.o. Dyrektora od 18.03.2008r.) Aleksander Pluciński – Dyrektor od 18.12.2007r.
4.	Delegatura NIK w Gdańsku	Izba Celna w Gdyni	Artur Badeński – Dyrektor IC w Gdyni od 23.12.2008r. (p.o. Dyrektora od 14.02.2008 r.) Tomasz Węgiel – Dyrektor od 09.08.2007 r. do 13.02.2008 r.
5.	Delegatura NIK w Katowicach	Izba Celna w Katowicach	Włodzimierz Wołczew – Dyrektor Izby Celnej w Katowicach od 23.12.2008 r. (p.o. Dyrektora od 16.06.2008r.) Jarosław Mrozek – Dyrektor od 01.06.2006 r. do 16.06.2008 r.
6.	Delegatura NIK w Kielcach	Izba Celna w Kielcach	Waldemar Robert Chaba – Dyrektor IC w Kielcach od 01.04.2008 r. (p.o. Dyrektora od 18.12.2007 r.)
7.	Delegatura NIK w Krakowie	Izba Celna w Krakowie	Andrzej Nowak – Dyrektor IC w Krakowie od 01.03.2009 r. Agnieszka Ciepiel – Dyrektor IC od 21.08.2007 r. do 28.02.2008 r.
8.	Delegatura NIK w Lublinie	Izba Celna w Białej Podlaskiej	Jerzy Siedlanowski – Dyrektor IC w Białej Podlaskiej od 29.07.2008r. (p.o. Dyrektora od 01.02.2008 r.)
9.	Delegatura NIK w Łodzi	Izba Celna w Łodzi	Dorota Kędzierska – Dyrektor IC w Łodzi od 13.08.2008 r. Piotr Walczak – p.o. Dyrektora od 18.12.2007 r. do 12.08.2008r.
10.	Delegatura NIK w Olsztynie	Izba Celna w Olsztynie	Robert Lorenc – Dyrektor IC w Olsztynie od 13.03.2008 r. Mirosław Mikłaszewicz – Dyrektor od 12.12.2006 r. do 12.03.2008r.
11.	Delegatura NIK w Opolu	Izba Celna w Opolu	Rafał Kokot – Dyrektor IC w Opolu od 23.01.2009 r. Dariusz Rostkowski – Dyrektor od 08.03.2008 r.
12.	Delegatura NIK w Poznaniu	Izba Celna w Poznaniu	Arkadiusz Tomczyk – Dyrektor IC w Poznaniu od 15.06.2006 r.
13.	Delegatura NIK w Rzeszowie	Izba Celna w Przemyślu	Piotr Tomasz Daniel – Dyrektor IC w Przemyślu od 23.12.2008 r. (p.o. Dyrektora od 01.04.2008 r.) Grzegorz Skowronek – p.o. Dyrektora od 22.11.2006 r. do 30.01.2008r. Jadwiga Zenowicz – p.o. Dyrektora od 31.01.2008 r. do 31.03.2008 r.
14.	Delegatura NIK w Szczecinie	Izba Celna w Szczecinie	Lidia Mołojcka – Dyrektor IC w Szczecinie od 17.06.2008 r. (od 01.02.2008r. p.o. Dyrektora) Jacek Kapica – Dyrektor od 09.08.2007 r. do 31.01.2007 r.
15.	Delegatura NIK w Warszawie	Izba Celna w Warszawie	Janusz Sawa – Dyrektor Izby Celnej w Warszawie od 1.01.2009r. Sławomir Pichor – Dyrektor od 20.05.2002 r. do 31.12.2008 r.
16.	Delegatura NIK we Wrocławiu	Izba Celna we Wrocławiu	Dariusz Staniów – Dyrektor IC we Wrocławiu od 27.02.2008 r. Maciej Bałaziński – Dyrektor od 23.11.2007 r. do 26.02.2008 r.
17.	Delegatura NIK w Zielonej Górze	Izba Celna w Rzepinie	Sylwester Skórski – Dyrektor IC w Rzepinie od 17.06.2008 r. (od 16.02.2008 r. p.o. Dyrektora) Robert Jędrzejko – Dyrektor od 22.07.2007 r. do 15.02.2008 r.

Kalkulacja oceny końcowej część 19 Budżet, finanse publiczne i instytucje finansowe

Oceny wykonania budżetu w części 19 Budżet, finanse publiczne i instytucje finansowe dokonano stosując kryteria oparte na wskaźnikach wartościowych opracowanych przez NIK i opublikowanych w Analizie wykonania budżetu państwa i założeń polityki pieniężnej w 2008⁶⁴ r. i materiałach metodycznych.

Grupa II

Dochody: 2.442.660,3 tys. zł

Wydatki: 5.515.830 tys. zł

Łączna kwota G: 7.958.490,3 tys. zł

Waga wydatków w łącznej kwocie: $Ww=W:G=0,6931$

Waga dochodów w łącznej kwocie: $Wd=D:G=0,3069$

Nieprawidłowości w dochodach

Nie przekazano na dochody budżetu państwa w 2008 r. kwoty 19.007,0 tys. zł, zgromadzonej przez Centralę MF na rachunku prowadzonym w wyniku umowy z koncernami Philip Morris i Japan Tobacco.

Kwota nieprawidłowości – 19.007,0 tys. zł, tj. 0,8% w dochodach ogółem.

Ocena cząstkowa dochodów: pozytywna z zastrzeżeniami (3)

Nieprawidłowości w wydatkach

W wyniku niegospodarności nie wykorzystano 13.053,9 tys. zł, z tego:

- 10.037,3 tys. zł – przeznaczonych na zakup dwóch urządzeń rentgenowskich do prześwietlenia pojazdów i kontenerów dla Polskiej Służby Celnej, które zwrócono do Komisji Europejskiej (Phare 2001 projekt PL0102.07),
- 328,9 tys. zł – przeznaczonych na „Adaptację pomieszczeń na potrzeby wywiadu skarbowego przy ul. Olbrachta” (pomimo, że inwestycja była ujmowana w planach od 2007 r., do dnia zakończenia kontroli nie sporządzono planowanej dokumentacji projektowej),
- 2.687,7 tys. zł – przeznaczonych na dostawę komputerów i usług Platformy Integracyjnej w zakresie projektu e-Deklaracje.

Kwoty wydatkowane z naruszeniem prawa – 968,7 tys. zł (w Izbie Celnej w Białymstoku, Opolu i Warszawie).

Kwota nieprawidłowości: 14.022,6 tys. zł, tj. 0,3% wydatków ogółem

Ocena cząstkowa wydatków: pozytywna (5)

Wynik końcowy $Wk=5 \times 0,6931 + 3 \times 0,3069 = 4,4$ (ocena pozytywna)

Ocena została obniżona do pozytywnej z zastrzeżeniami, ponieważ stwierdzono m.in.:

- w czterech izbach celnych nieprawidłowości skutkujące naruszeniem dyscypliny finansów publicznych (dotyczyło przekroczenia planu wydatków na kwotę 361,5 tys. zł w Izbie Celnej w Białymstoku oraz nieprzestrzegania przepisów ustawy Prawo zamówień publicznych w Izbie Celnej w Kielcach, Opolu i Warszawie;
- wykazywanie w księgach rachunkowych Centrali Ministerstwa Finansów zobowiązań z tytułu dodatkowego wynagrodzenia rocznego w terminie uniemożliwiającym ujęcie tych zobowiązań w sprawozdaniu Rb-28 Centrali Ministerstwa Finansów (11.761,0 tys. zł); w konsekwencji

⁶⁴ http://bip.nik.goc.pl/pl/bip/metodyka_kontroli/px_kryteria_oc_wyk_budz_2009.pdf

Kalkulacja oceny końcowej część 19 Budżet, finanse publiczne i instytucje finansowe

Oceny wykonania budżetu w części 19 Budżet, finanse publiczne i instytucje finansowe dokonano stosując kryteria oparte na wskaźnikach wartościowych opracowanych przez NIK i opublikowanych w Analizie wykonania budżetu państwa i założeń polityki pieniężnej w 2008⁶⁴ r. i materiałach metodycznych.

Grupa II

Dochody: 2.442.660,3 tys. zł

Wydatki: 5.515.830 tys. zł

Łączna kwota G: 7.958.490,3 tys. zł

Waga wydatków w łącznej kwocie: $Ww=W:G=0,6931$

Waga dochodów w łącznej kwocie: $Wd=D:G=0,3069$

Nieprawidłowości w dochodach

Nie przekazano na dochody budżetu państwa w 2008 r. kwoty 19.007,0 tys. zł, zgromadzonej przez Centralę MF na rachunku prowadzonym w wyniku umowy z koncernami Philip Morris i Japan Tobacco.

Kwota nieprawidłowości – 19.007,0 tys. zł, tj. 0,8% w dochodach ogółem.

Ocena częściowa dochodów: pozytywna z zastrzeżeniami (3)

Nieprawidłowości w wydatkach

W wyniku niegospodarności nie wykorzystano 13.053,9 tys. zł, z tego:

- 10.037,3 tys. zł – przeznaczonych na zakupu dwóch urządzeń rentgenowskich do prześwietlenia pojazdów i kontenerów dla Polskiej Służby Celnej, które zwrócono do Komisji Europejskiej (Phare 2001 projekt PL0102.07),
- 328,9 tys. zł – przeznaczonych na „Adaptację pomieszczeń na potrzeby wywiadu skarbowego przy ul. Olbrachta” (pomimo, że inwestycja była ujmowana w planach od 2007 r., do dnia zakończenia kontroli nie sporządzono planowanej dokumentacji projektowej),
- 2.687,7 tys. zł – przeznaczonych na dostawę komputerów i usług Platformy Integracyjnej w zakresie projektu e-Deklaracje.

Kwoty wydatkowane z naruszeniem prawa – 927, tys. zł (w Izbie Celnej w Białymstoku, Opolu i Warszawie).

Kwota nieprawidłowości: 13.981,3 tys. zł, tj. 0,3% wydatków ogółem

Ocena częściowa wydatków: pozytywna (5)

Wynik końcowy $Wk=5 \times 0,6931 + 3 \times 0,3069 = 4,4$ (ocena pozytywna)

Ocena została obniżona do pozytywnej z zastrzeżeniami, ponieważ stwierdzono m.in.:

- w czterech izbach celnych nieprawidłowości skutkujące naruszeniem dyscypliny finansów publicznych (dotyczyło przekroczenia planu wydatków na kwotę 361,5 tys. zł w Izbie Celnej w Białymstoku oraz nieprzestrzegania przepisów ustawy Prawo zamówień publicznych w Izbie Celnej w Kielcach, Opolu i Warszawie;
- wykazywanie w księgach rachunkowych Centrali Ministerstwa Finansów zobowiązań z tytułu dodatkowego wynagrodzenia rocznego w terminie uniemożliwiającym ujęcie tych zobowiązań w sprawozdaniu Rb-28 Centrali Ministerstwa Finansów (11.761,0 tys. zł); w konsekwencji

⁶⁴ http://bip.nik.gov.pl/pl/bip/metodyka_kontroli/px_kryteria_oc_wyk_budz_2009.pdf

takiego działania zobowiązania te wykazane zostały dopiero w sprawozdaniu skorygowanym z dnia 31 marca 2009 r. i do zakończenia kontroli nie zostały uwzględnione w łącznym sprawozdaniu cz. 19; kwota tych zobowiązań stanowiła 2,4% w zobowiązaniach ogółem;

- nieprawidłowości w księgach rachunkowych na łączną kwotę 6.647,8 tys. zł;
- nieprawidłowości w sprawozdawczości na łączną kwotę 12.687,7 tys. zł;
- nieprawidłowości w zakresie egzekwowania należności budżetowych stwierdzono w ośmiu Izbach Celnym (w Kielcach, Toruniu, Poznaniu, Krakowie, Łodzi, Opolu, Poznaniu i Warszawie), które dotyczyły nierzetelnego egzekwowania należności oraz nielegalnego, niegospodarnego i nierzetelnego zarządzania należnościami budżetowymi;
- w trzech izbach celnych uchybienia w inwentaryzacji (w Izbie Celnej w Łodzi, Opolu, Wrocławiu);
- pomimo zmniejszenia się stanu zaległości nastąpiło pogorszenie w roku 2008 wskaźnika efektywności egzekucji z ceł, który wyniósł 1,20% i był niższy o 1,41 pkt proc. od wskaźnika w 2007 r.;
- brak nadzoru nad realizacją projektów z udziałem środków UE.

Ocena ostateczna – pozytywna z zastrzeżeniami

Załącznik nr 9

Wykaz organów, którym przekazano informację o wynikach kontroli

1. Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej
2. Marszałek Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej
3. Marszałek Senatu Rzeczypospolitej Polskiej
4. Prezes Rady Ministrów
5. Komisja Finansów Publicznych
6. Komisja do Spraw Kontroli Państwowej
7. Minister Finansów
8. Minister Sprawiedliwości
9. Szef Centralnego Biura Antykorupcyjnego
10. Biuro Bezpieczeństwa Narodowego

